

**CENTRALNA BANKA
BOSNE I HERCEGOVINE**

**IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA I FINANCIJSKA IZVJEŠĆA
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA
31. PROSINCA 2018.**

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

Kazalo

	Stranica
Odgovornost Uprave i Upravnog vijeća za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvješća	1
Izvješće neovisnog revizora	2
Izvješće o dobiti ili gubitku	5
Izvješće o sveobuhvatnoj dobiti	6
Izvješće o finansijskom položaju	7
Izvješće o promjenama u kapitalu	8
Izvješće o novčanim tokovima	10
Bilješke uz finansijska izvješća	12 – 80
1 Osnovne informacije	
2 Osnova za pripremu	
3 Značajne računovodstvene politike	
4 Neto kamatni prihodi	
5 Neto prihodi od naknada i provizija	
6 Neto realizirani dobici od prodaje finansijske imovine po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	
7 Neto realizirani dobici od prodaje finansijske imovine raspoložive za prodaju	
8 Neto dobici / (gubici) od tečajnih razlika	
9 Ostali prihodi	
10 Troškovi osoblja	
11 Administrativni i ostali operativni troškovi	
12 Neto rezerviranja za očekivane kreditne gubitke	
13 Strana valuta u gotovini	
14 Depoziti kod inozemnih banaka	
15 Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	
16 Dužnički instrumenti po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	
17 Monetarno zlato	
18 Ulaganja koja se drže do dospijeća	
19 Ostala imovina	
20 Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina	
21 Ostala ulaganja	
22 Gotov novac u optjecaju	
23 Depoziti banaka	
24 Depoziti Vlade i ostalih deponenata	
25 Rezerviranja za obveze i troškove	
26 Ostale obveze	
27 Kapital	
28 Raspodjela dobiti	
29 Novac i novčani ekvivalenti	
30 Aranžman valutnog odbora	
31 Transakcije sa povezanim osobama	
32 Upravljanje finansijskim rizicima	
33 Mjerjenje pravične vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obveza	
34 Izvanbilančne stavke	
35 Domaći platni sustav i sustav za poravnanja	
36 Događaji poslije datuma izvješćivanja	

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Financijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

Odgovornost Uprave i Upravnog vijeća za pripremu i odobravanje godišnjih financijskih izvješća

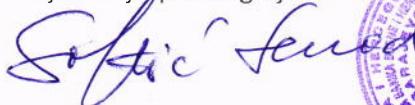
Uprava je dužna za svaku financijsku godinu pripremiti financijska izvješća koja pružaju istinit i vjeran prikaz financijskog položaja Centralne banke Bosne i Hercegovine („Banke“) te rezultata njezina poslovanja i novčanog toka, u skladu sa Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja („MSFI“) koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde („OMRS“), te je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremanje financijskih izvješća. Uprava ima opću odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprječavanje i otkrivanje prijevara i ostalih nepravilnosti.

Upravno vijeće je odgovorno za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu sa važećim zakonskim zahtjevima, a Uprava je odgovorna za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih prosudbi i procjena, te pripremanje financijskih izvješća po načelu trajnosti poslovanja.

Uprava je dužna podnijeti na odobravanje Upravnom vijeću godišnja financijska izvješća, a Upravno vijeće odobrava godišnja financijska izvješća te ih podnosi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

Priložena financijska izvješća prikazana na stranicama od 5 do 80 odobrena su od strane Upravnog vijeća 27. ožujka 2019. godine i potpisana u njegovo ime:

dr. Senad Softić
predsjedatelj Upravnog vijeća

mr. Edis Kovačević
rukovoditelj Odjeljenja za računovodstvo i financije

Izvješće neovisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/I/V
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294
F +387 51 211 501
E office@grantthornton.ba
www.grantthornton.ba

Upravnom vijeću Centralne Banke Bosne i Hercegovine

Mišljenje

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvješća Centralne Banke Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu "Banka") koji obuhvaćaju izvješće o finansijskom položaju na 31.prosinac 2018. godine, i izvješće o dobiti ili gubitku , izvješće o sveobuhvatnoj dobiti, izvješće o promjenama u kapitalu i izvješće o novčanim tokovima za tada završenu godinu, te bilješke uz finansijska izvješća, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priložena finansijska izvješća fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, finansijski položaj Centralne banke Bosne i Hercegovine na 31. prosinac 2018. godine, i njenu finansijsku uspješnost te njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti, prema tim standardima, su podrobnije opisane u našem izvješću u odjeljku o revizorovim odgovornostima za reviziju finansijskih izvješća. Neovisni smo od Banke u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvješća Banke u Bosni i Hercegovini i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornost Uprave i Upravnog vijeća Banke za finansijska izvješća

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvješća u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvješća koja su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju finansijskih izvješća, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, i objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja.

Upravno vijeće Banke odgovorno je za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Banke.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijska izvješća kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati revizorovo izvješće koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viša razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvješća.

Kao sastavni dio revizije, u skladu sa MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvješća, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostačni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje internih kontrola;
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke;
- Ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava;
- Zaključujemo o primjerenošći korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja Uprave i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem revizorovu izvješću na povezane objave u finansijskim izvješćima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izdavanja našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzorkovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju; Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvješća, uključujući i objave, kao i održavaju li finansijska izvješća, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvješća, uključujući i objave, kao i održavaju li finansijska izvješća, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

Ostvarili smo komunikaciju sa Upravnim vijećem u vezi, između ostalog, planiranim obimom i vremenom obavljanja revizije i značajnih rezultata revizije, uključujući bilo koje značajne nedostatke interne kontrole koje smo otkrili tijekom naše revizije.

Aleksandar Džombić, PhD

Direktor

Grant Thornton d.o.o.

Banja Luka, 27. ožujak 2019

Aleksandar Džombić, PhD

Ovlašćeni revizor

Grant Thornton d.o.o.

Banja Luka, 27. ožujak 2019

Suzana Stavrikj, Partner

Grant Thornton d.o.o.

Skopje, 27. ožujak 2019

Kledian Kodra, Partner

Grant Thornton sh.p.k.

Tirana, 27. ožujak 2019

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Financijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

IZVJEŠĆE O DOBITI ILI GUBITKU

U tisućama KM	Bilješka	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
		2018.	2017.
Kamatni prihodi		48.186	42.996
Kamatni rashodi		(24.393)	(21.022)
NETO KAMATNI PRIHODI	4	23.793	21.974
Prihodi od naknada i provizija		17.209	15.834
Rashodi od naknada i provizija		(636)	(562)
NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA	5	16.573	15.272
Neto realizirani dobici od prodaje financijske imovine po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	6	4.277	-
Neto realizirani dobici od prodaje financijske imovine raspoložive za prodaju	7	-	2.587
Neto dobici / (gubici) od tečajnih razlika	8	151	(560)
Ostali prihodi	9	1.522	1.549
OPERATIVNI PRIHODI		46.316	40.822
Troškovi osoblja	10	(19.034)	(19.019)
Administrativni i ostali operativni troškovi	11	(8.250)	(7.583)
Deprecijacija i amortizacija	20	(2.426)	(2.035)
OPERATIVNI TROŠKOVI		(29.710)	(28.637)
FINANCIJSKI REZULTAT PRIJE REZERVIRANJA ZA OČEKIVANE KREDITNE GUBITKE		16.606	12.185
Neto rezerviranja za očekivane kreditne gubitke	12	(8.175)	-
NETO DOBIT ZA GODINU		8.431	12.185

Napomene na stranicama od 12 do 80 čine sastavni dio ovih financijskih izvješća.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Financijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

IZVJEŠĆE O SVEOBUHVATNOJ DOBITI

U tisućama KM	Bilješka	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
		2018.	2017.
NETO DOBIT ZA GODINU		8.431	12.185
Ostala sveobuhvatna dobit			
<i>Stavke koje su ili koje se mogu naknadno prenijeti u dobit ili gubitak:</i>			
Financijska imovina raspoloživa za prodaju			
Neto promjena u pravičnoj vrijednosti tijekom godine	15	-	(15.890)
Reklasificiranje u dobit ili gubitak	7	-	(2.587)
		-	(18.477)
Dužnički instrumenti po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit			
Neto promjena u pravičnoj vrijednosti tijekom godine	16	(6.390)	-
Neto promjena u rezerviranjima za očekivane kreditne gubitke	12, 32.1.1.	7.301	-
Reklasificiranje u dobit ili gubitak	6	(4.277)	-
		(3.366)	-
Monetarno zlato			
Neto promjena u pravičnoj vrijednosti tijekom godine	17	6.138	(1.194)
		6.138	(1.194)
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit / (gubitak)		2.772	(19.671)
UKUPNO SVEOBUHVATNA DOBIT / (GUBITAK) ZA GODINU		11.203	(7.486)

Napomene na stranicama od 12 do 80 čine sastavni dio ovih financijskih izvješća.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOM POLOŽAJU

U tisućama KM	Bilješka	Na dan	
		31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
IMOVINA			
Strana valuta u gotovini	13	274.099	236.402
Depoziti kod inozemnih banaka	14	2.911.448	2.698.650
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	15	-	6.202.071
Dužnički instrumenti po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	16	8.225.439	-
Monetarno zlato	17	209.996	203.908
Specijalna prava vučenja u MMF-u	29, 34	2.236	1.531
Ulaganja koja se drže do dospijeća	18	-	1.214.062
Ostala imovina	19	10.554	11.656
Nekretnine i oprema	20	44.677	45.465
Nematerijalna imovina	20	1.342	1.072
Ostala ulaganja	21	27.813	27.813
UKUPNO IMOVINA		11.707.604	10.642.630
OBVEZE I KAPITAL			
OBVEZE			
Gotov novac u optjecaju	22	4.750.614	4.319.360
Depoziti banaka	23	5.523.290	5.033.065
Depoziti Vlade i ostalih deponenata	24	709.367	624.708
Rezerviranja za obveze i troškove	25	1.259	1.650
Ostale obveze	26	3.227	11.212
Ukupno obveze		10.987.757	9.989.995
KAPITAL			
Početni kapital		25.000	25.000
Rezerve		694.847	627.635
Ukupno kapital	27	719.847	652.635
UKUPNO OBVEZE I KAPITAL		11.707.604	10.642.630

Napomene na stranicama od 12 do 80 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O PROMJENAMA U KAPITALU

U tisućama KM

	Početni kapital	Ostale rezerve (zadržana dobit)	Generale rezerve (zadržana dobit)	Rezerve pravilne vrijednosti – financijska imovina po pravilnoj vrijednosti kroz ostalu	Rezerviranja za ocene kreditne sveobuhvatnu dobit	Rezerviranja za ocene kreditne sveobuhvatnu dobit kroz ostalu pravilnoj vrijednosti financijska imovina po vrijednosti – Rezerve pravilne vrijednosti – financijska imovina po pravilnoj vrijednosti kroz ostalu	Rezerve pravilne vrijednosti – monetarno zlato	Ukupno rezerve	Ukupno kapital
Na dan 31. prosinca 2017. godine	25.000	542.766	31.300	-	-	93.120	(39.551)	627.635	652.635
Utjecaj primjene MSFI 9 (Bilješka 2.6. (c))	-	(36.477)	-	141.765	4.290	(93.120)	39.551	56.009	56.009
Na dan 1. siječnja 2018. godine -prepravljeno	25.000	506.289	31.300	141.765	4.290	-	-	683.644	708.644
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu	-	8.431	-	(8.069)	4.703	-	6.138	11.203	11.203
Neto dobit za godinu (Bilješka 28)	-	8.431	-	-	-	-	-	8.431	8.431
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	(8.069)	4.703	-	6.138	2.772	2.772
<i>Neto nerealizirane negativne promjene u pravičnoj vrijednosti dužničkih vrijednosnih papira</i>	-	-	-	(6.390)	-	-	-	(6.390)	(6.390)
<i>Neto realizirane pozitivne promjene u pravičnoj vrijednosti dužničkih vrijednosnih papira prenesene u dobit ili gubitak</i>	-	-	-	(1.679)	-	-	-	(1.679)	(1.679)
<i>Neto nerealizirane pozitivne promjene u rezerviranjima za očekivane kreditne gubitke za dužničke vrijednosne papire</i>	-	-	-	-	7.301	-	-	7.301	7.301
<i>Neto realizirane pozitivne promjene u rezerviranjima za očekivane kreditne gubitke prenesene u dobit ili gubitak za dužničke vrijednosne papire</i>	-	-	-	-	(2.598)	-	-	(2.598)	(2.598)
<i>Neto nerealizirane pozitivne promjene u pravičnoj vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	-	-	-	-	6.138	6.138	6.138
Stanje na dan 31. prosinca 2018. godine	25.000	514.720	31.300	133.696	8.993	-	6.138	694.847	719.847

Napomene na stranicama od 12 do 80 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O PROMJENAMA U KAPITALU (NASTAVAK)

U tisućama KM

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Financijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

	Početni kapital	Generale rezerve (zadržana dobit)	Ostale rezerve	Rezerve pravične vrijednosti – financijska imovina raspoloživa za prodaju	Rezerve pravične vrijednosti – monetarno zlato	Ukupno rezerve	Ukupno kapital
Na dan 1. siječnja 2017. godine	25.000	537.892	31.300	111.597	(38.357)	642.432	667.432
Ukupno sveobuhvatni (gubitak) za godinu	-	12.185	-	(18.477)	(1.194)	(7.486)	(7.486)
Neto dobit za godinu	-	12.185	-	-	-	12.185	12.185
Ostali sveobuhvatni (gubitak)	-	-	-	(18.477)	(1.194)	(19.671)	(19.671)
<i>Neto nerealizirane negativne promjene u pravičnoj vrijednosti dužničkih vrijednosnih papira</i>	-	-	-	(15.890)	-	(15.890)	(15.890)
<i>Neto realizirane pozitivne promjene u pravičnoj vrijednosti dužničkih vrijednosnih papira prenesene u dobit ili gubitak</i>	-	-	-	(2.587)	-	(2.587)	(2.587)
<i>Neto nerealizirane negativne promjene u pravičnoj vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	-	-	(1.194)	(1.194)	(1.194)
Raspodjela dobiti							
Raspodjela dobiti u državni proračun (Bilješka 28)	-	(7.311)	-	-	-	(7.311)	(7.311)
Stanje na dan 31. prosinca 2017. godine	25.000	542.766	31.300	93.120	(39.551)	627.635	652.635

Napomene na stranicama od 12 do 80 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O NOVČANIM TOKOVIMA

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Financijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

Za godinu koja je završila
 31. prosinca

Bilješka	2018.	2017.
----------	-------	-------

U tisućama KM

NOVČANI TOKOVI OD OPERATIVNIH AKTIVNOSTI

		8.431	12.185
Neto dobit za godinu			
Prilagođeno za:			
Kamatne prihode	4	(48.186)	(42.996)
Kamatne rashode	4	24.393	21.022
Neto rezerviranja za očekivane kreditne gubitke	12	8.175	-
Neto realizirane (dubitke) od prodaje financijske imovine raspoložive za prodaju		-	(2.587)
Neto realizirane (dubitke) od prodaje dužničkih instrumenata po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		(4.277)	-
Neto (dubitke) / gubitke od tečajnih razlika		(151)	560
Prihode od donacija	9	(144)	(132)
Rezerviranja za obveze i troškove	25	(222)	226
Neto (dubitke) od otuđenja nekretnina i opreme		(3)	(43)
Prihod od dividendi priznan u dobit ili gubitak	9	(589)	(763)
Deprecijaciju i amortizaciju	20	2.426	2.035
Neto novčani tokovi od operativnih aktivnosti prije promjena na poslovnoj imovini i obvezama		(10.147)	(10.493)

Promjene na poslovnoj imovini i obvezama

(Povećanje) oročenih depozita kod inozemnih banaka preko 3 mjeseca		(641.253)	(681.284)
(Povećanje) dužničkih instrumenata po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		(729.251)	-
(Povećanje) financijske imovine raspoložive za prodaju		-	(1.175.774)
(Povećanje) ulaganja koja se drže do dospijeća		-	(69.113)
Smanjenje / (povećanje) ostale imovine		1.221	(7.222)
Povećanje gotovog novca u optjecaju		431.254	252.556
Povećanje depozita		580.668	802.663
(Smanjenje) ostalih obveza		(566)	(1.088)
Isplate po osnovi rezerviranja za obveze i troškove		(169)	(187)
Naplaćena kamata		60	29
Plaćena kamata		(8.637)	(10.477)
Neto novac od operativnih aktivnosti		(376.820)	(900.390)

NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI

Priljevi od prodaje nekretnina i opreme		5	46
Kupovine nekretnina, opreme i nematerijalne imovine		(1.910)	(3.100)
Primljena dividenda		589	763
Neto novac od investicijskih aktivnosti		(1.316)	(2.291)

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Financijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

IZVJEŠĆE O NOVČANIM TOKOVIMA (NASTAVAK)

U tisućama KM	Za godinu koja je završila 31. prosinca		
	Bilješka	2018.	2017.
NOVČANI TOKOVI OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI			
Raspodjela dobiti u državni proračun		(7.311)	(8.437)
Neto novac od financijskih aktivnosti		(7.311)	(8.437)
Efekti promjena u ispravci vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na novac i novčane ekvivalente		336	-
Efekti tečajnih promjena na novac i novčane ekvivalente		187	(679)
Neto (smanjenje) novca i novčanih ekvivalenta		(384.924)	(911.797)
Novac i novčani ekvivalenti na dan 1. siječnja		2.061.284	2.973.081
Novac i novčani ekvivalenti na dan 31. prosinca	29	1.676.360	2.061.284

Napomene na stranicama od 12 do 80 čine sastavni dio ovih financijskih izvješća.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Centralna banka Bosne i Hercegovine („Banka“) je osnovana u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, koji je usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine („BiH“) 20. lipnja 1997. godine, suglasno Općem okvirnom sporazumu za mir u Bosni i Hercegovini.

Banka je počela sa radom 11. kolovoza 1997. godine.

Osnovni ciljevi i zadaci Banke jesu:

- da definira, usvoji i kontrolira sprovođenje monetarne politike BiH putem izdavanja domaće valute (konvertibilne marke ili „KM“) uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim sredstvima;
- da drži i upravlja službenim deviznim rezervama Banke na siguran i profitabilan način;
- da sprovodi monetarnu politiku u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine;
- da uspostavi i održava odgovarajuće platne i obračunske sustave;
- da koordinira djelatnosti agencija za bankarstvo nadležnih za izdavanje bankarskih licenci i superviziju banaka;
- da prima depozite od državnih i javnih institucija BiH i depozite od komercijalnih banaka;
- da izdaje propise i smjernice za ostvarivanje djelatnosti Banke, u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine;
- da sudjeluje u radu međunarodnih organizacija koje rade na jačanju finansijske i ekonomske stabilnosti zemlje;
- da zastupa BiH u međunarodnim organizacijama o pitanjima monetarne politike.

Najviši organ Banke je Upravno vijeće koje je nadležno za utvrđivanje monetarne politike i kontrolu njezina sprovođenja, organizaciju i strategiju Banke, u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine.

Upravu Banke čine guverner i viceguverneri, koje imenuje guverner uz odobrenje Upravnog vijeća. Uprava operativno rukovodi poslovanjem Banke.

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine guverner, uz odobrenje Upravnog vijeća, imenuje glavnog internog revizora i tri zamjenika.

Banka posluje preko Centralnog ureda, tri glavne jedinice sa sjedištem u Sarajevu, Mostaru i Banjoj Luci i dvije podružnice Brčko i Pale, koja je pod nadležnošću Glavne banke Republike Srpske Centralne banke Bosne i Hercegovine Banja Luka.

Sjedište Centralnog ureda Banke je u Sarajevu, Maršala Tita broj 25.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

1. OSNOVNE INFORMACIJE (NASTAVAK)

Tijekom 2017. i 2018. godine, uključujući i razdoblje do datuma izdavanja ovog izvješća, članove Upravnog vijeća, Uprave, Ureda glavnog internog revizora i Revizorskog komiteta čine:

Upravno vijeće

dr. Senad Softić	predsjedatelj
mr. Ankica Kolobarić	član
mr. Šerif Isović	član (od 1. studenog 2017.)
dr. Kemal Kozarić	član (do 31. listopada 2017.)
mr. Trivo Marinković	član
dr. Ljubiša Vladušić	član

Uprava

dr. Senad Softić	guverner
mr. Ernadina Bajrović	viceguverner
dr. Milica Lakić	viceguverner (do 15. lipnja 2017. i od 11. kolovoza 2017.)
dr. Radomir Božić	viceguverner (od 16. lipnja 2017. do 10. kolovoza 2017.)
mr. Želimira Raspudić	viceguverner (od 1. srpnja 2017.)
mr. Ankica Kolobarić	viceguverner (do 30. lipnja 2017.)

Ured glavnog internog revizora

Anita Dujmović	glavni interni revizor (od 24. listopada 2017.)
mr. Edis Kovačević	glavni interni revizor (do 30. rujna 2017.)
Marica Bulić	zamjenik glavnog internog revizora (od 8. prosinca 2017.)
Angela Medić	zamjenik glavnog internog revizora (do 30. studenog 2017.)
Jasmina Novalija	zamjenik glavnog internog revizora (do 10. kolovoza 2018. i od 18. prosinca 2018.)
Stojanka Šarović	zamjenik glavnog internog revizora (od 4. rujna 2017.)
Krstinja Tošović	zamjenik glavnog internog revizora (do 21. kolovoza 2017.)

Revizorski komitet

dr Elvir Čizmić	član (od 1. rujna 2018.)
dr Mila Gadžić	član
dr Sead Kreso	član (do 31. kolovoza 2018.)
Radomir Repija	član

2. OSNOVA ZA PRIPREMU

2.1. Izjava o usklađenosti

Finansijska izvješća Banke pripremljena su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvješćivanja („MSFI”), objavljenim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („OMRS”).

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.2. Osnova mjerena

Ova finansijska izvješća su pripremljena na osnovi povijesnog troška, izuzev za sljedeće značajne stavke:

Stavka	Osnova mjerena
Finansijska imovina po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (u primjeni od 1. siječnja 2018.)	pravična vrijednost
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (u primjeni prije 1. siječnja 2018.)	pravična vrijednost
Monetarno zlato	pravična vrijednost

Povijesni trošak je općenito formiran na osnovi pravične vrijednosti dane naknade u zamjenu za imovinu.

Pravična vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom ili plaćena za prijenos neke obveze u redovnoj transakciji među tržišnim sudionicima na datum mjerena, neovisno o tome da li je ona neposredno vidljiva ili procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja. Prilikom procjenjivanja pravične vrijednosti imovine ili obvezu, Banka uzima u obzir karakteristike imovine ili obveze koju bi tržišni sudionici uzeli u obzir prilikom procjenjivanja njihove cijene na datum mjerena.

Pored toga, za potrebe finansijskog izvješćivanja, mjerena pravične vrijednosti su kategorizirana na Razinu 1, 2 ili 3 u ovisnosti o stupnju dostupnosti ulaznih podataka za mjereno pravične vrijednosti, kao i značaja koji učinili podaci imaju na mjereno pravične vrijednosti u cjelini, kako slijedi:

- Uzadni podaci Razine 1 su (neusklađene) cijene koje kotiraju na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obvezu koje su Banci dostupne na datum mjerena;
- Uzadni podaci Razine 2 su uzadni podaci, osim kod kotiranih cijena uključenih u Razinu 1, koji su dostupni za predmetnu imovinu, odnosno obvezu, bilo neposredno ili posredno; i
- Uzadni podaci Razine 3 su uzadni podaci o predmetnoj imovini, odnosno obvezi koji nisu dostupni.

Detaljnije objave o mjerenu pravične vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obveza prikazane su u Bilješci 33.

2.3. Korištenje prosudbi i procjena

Priprema finansijskih izvješća u skladu sa MSFI zahtijeva od Uprave korištenje prosudbi, procjena i prepostavki koji utječu na iskazane iznose imovine i obveza, kao i objavljivanje iznosa potencijalne imovine i obveza na izvještajni datum, te odgovarajuće iskazane iznose prihoda i rashoda za izvještajno razdoblje. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od ovih procjena.

Procjene i uz njih vezane prepostavke kontinuirano se razmatraju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je procjena izmijenjena ukoliko izmjena utječe samo na to razdoblje ili u razdoblju izmijene i u budućim razdobljima, ako izmjena utječe i na tekuće i na buduće razdoblje.

Informacije o prosuđivanjima korištenim pri primjeni računovodstvenih politika koje su imale najveći utjecaj na iznose priznane u Bančnim finansijskim izvješćima su uključene u Bilješci 3.15.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.4. Funkcionalna i izvještajna valuta

Finansijska izvješća Banke prikazana su u državnoj valuti Bosne i Hercegovine koju predstavlja konvertibilna marka (KM). Sve finansijske informacije su zaokružene na najbližu tisuću (ukoliko nije drugčije navedeno).

Službeni tečaj KM prema euru (EUR) određen je Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine u iznosu 1,95583 KM = 1 EUR. Prema Zakonu, Banka je dužna da bez restrikcija kupuje i prodaje KM za EUR, unutar teritorija Bosne i Hercegovine, po definiranom tečaju.

Bančino operativno pravilo za izdavanje KM je objavljeno u Bilješci 30.

2.5. Standardi, tumačenja i izmjene postojećih standarda na snazi u tekućem razdoblju

Sljedeći standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja, izdani od OMRS, na snazi su za tekuće razdoblje:

- MSFI 9: "Finansijski instrumenti" (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2018.),
- MSFI 15: "Prihodi od ugovora s kupcima" (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2018.),
- IFRIC tumačenje 22: "Transakcije u stranim valutama i avansno plaćanje naknada" (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2018.),
- Izmjene i dopune MSFI 15: "Prihodi od ugovora s kupcima" (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2018.),
- Izmjene i dopune MSFI 2: "Plaćanje temeljeno na dionicama" – Klasificiranje i mjerjenje plaćanja temeljenog na dionicama (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2018.),
- Izmjene i dopune MSFI 4: "Ugovori o osiguranju" – Primjena MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ sa MSFI 4: „Ugovori o osiguranju“ (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2018. ili kada se prvi put primjenjuje MSFI 9: „Finansijski instrumenti“),
- Izmjene i dopune MRS 40: "Ulaganja u nekretnine"- Prijenos ulaganja u nekretnine (na snazi za godišnja razdoblja koji počinju na ili nakon 1. siječnja 2018.),
- Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI-ova 2014. – 2016. – Izmjene i dopune MSFI 1: "Prva primjena Međunarodnih standarda finansijskog izvješćivanja" i MRS 28: "Ulaganja u pridružene subjekte i zajedničke pothvate" (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2018.).

Primjena ovih standarda, izmjena i tumačenja nema značajan utjecaj na finansijska izvješća Banke u tekućem razdoblju, osim MSFI 9. Više informacija o efektima primjene MSFI 9 je dano u nastavku.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.6. Promjene računovodstvenih politika

Od 1. siječnja 2018. Banka je usvojila MSFI 9: "Finansijski instrumenti" i promijenila računovodstvenu politiku koja se odnosi na računovodstveni tretman monetarnog zlata. Pregled promjena računovodstvenih politika dan je u nastavku:

(a) MSFI 9: "Finansijski instrumenti" (MSFI 9)

Banka je primjenila MSFI 9 kako je objavljen od strane OMRS u srpnju 2014. godine, sa datumom prelaska 1. siječnja 2018. godine, što je rezultiralo promjenama računovodstvenih politika i usklađivanjem iznosa prethodno priznanih u finansijskim izvješćima. Ovaj standard zamjenjuje MRS 39: "Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerjenje" (MRS 39). Primjena MSFI 9 rezultirala je promjenama računovodstvenih politika Banke za priznavanje, klasificiranje, mjerjenje i umanjenje finansijske imovine. Klasificiranje i mjerjenje finansijskih obveza se nije mijenjalo.

Kako je dopušteno tranzicijskim odredbama po MSFI-u 9, Banka je izabrala da ne prepravlja usporedne informacije. Zbog izabranog tranzicijskog metoda Banke, usporedne informacije u ovim finansijskim izvješćima uglavnom nisu prepravljane da bi se prikazao utjecaj njegovih zahtjeva. Sva usklađivanja knjigovodstvenih vrijednosti finansijske imovine na datum prelaska priznana su na početnom stanju generalnih rezervi (zadržane dobiti) i rezervama pravične vrijednosti tekućeg razdoblja.

Puni utjecaj primjene standarda dan je u nastavku:

(i) Klasificiranje i mjerjenje finansijske imovine i finansijskih obveza na datum početne primjene MSFI 9

Sljedeća tablica i prateće bilješke prikazuju usklađenja prvobitnih klasificiranja po MRS-u 39 i novih klasificiranja po MSFI-u 9 za svaku klasu finansijske imovine i finansijskih obveza Banke na dan 1. siječnja 2018. godine. Za više informacija o specifičnim računovodstvenim politikama po MSFI-u 9 koje su primjenjene u tekućem razdoblju vidjeti Bilješku 3.2.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.6. Promjene računovodstvenih politika (nastavak)

U tisućama KM

1. siječnja 2018.

Finansijska imovina	Kategorija mjerena po MRS-u 39	Kategorija mjerena po MSFI-u 9	Knjigovodstvena vrijednost po MRS-u 39	Knjigovodstvena vrijednost po MSFI-u 9
Strana valuta u gotovini	Zajmovi i potraživanja	Amortizirani trošak	236.402	236.402
Depoziti kod inozemnih banaka	Zajmovi i potraživanja	Amortizirani trošak	2.698.650	2.697.015
Specijalna prava vučenja u MMF-u	Zajmovi i potraživanja	Amortizirani trošak	1.531	1.531
Dužnički vrijednosni papiri	Raspoloživo za prodaju	Pravična vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	6.202.071	6.202.071
Dužnički vrijednosni papiri	Držano do dospijeća	Pravična vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.214.062	1.271.786
Vlasnički vrijednosni papiri	Raspoloživo za prodaju	Pravična vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – neopoziv izbor	27.813	27.813
Ostala finansijska imovina	Zajmovi i potraživanja	Amortizirani trošak	2.728	2.698
UKUPNO FINANCIJSKA IMOVINA			10.383.257	10.439.316

U tisućama KM

1. siječnja 2018.

Finansijske obveze	Kategorija mjerena po MRS-u 39	Kategorija mjerena po MSFI-u 9	Knjigovodstvena vrijednost po MRS-u 39	Knjigovodstvena vrijednost po MSFI-u 9
Gotov novac u optjecaju	Amortizirani trošak	Amortizirani trošak	4.319.360	4.319.360
Depoziti banaka	Amortizirani trošak	Amortizirani trošak	5.033.065	5.033.065
Depoziti Vlade i ostalih deponenata	Amortizirani trošak	Amortizirani trošak	624.708	624.708
Ostale finansijske obveze	Amortizirani trošak	Amortizirani trošak	10.510	10.510
UKUPNO FINANCIJSKE OBVEZE			9.987.643	9.987.643

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.6. Promjene računovodstvenih politika (nastavak)

(ii) Usklađenje iznosa finansijske imovine u izvješću o finansijskom položaju iz MRS-a 39 po MSFI-u 9

Banka je izvršila detaljnu analizu poslovnih modela za upravljanje finansijskom imovinom i analizu njihovih karakteristika novčanih tokova po MSFI 9. Za više informacija o poslovnim modelima, vidjeti Bilješku 3.2.2.1.

Sljedeća tablica daje prikaz usklađenja knjigovodstvenih vrijednosti finansijske imovine iz prethodne kategorije mjerena po MRS-u 39 u novu kategoriju mjerena prilikom prelaska na MSFI 9 na dan 1. siječnja 2018. godine:

U tisućama KM

	Knjigovodstvena vrijednost po MRS-u 39 na dan 31. prosinca 2017.	Reklasificiranja	Ponovno mjerjenje	Knjigovodstvena vrijednost po MSFI-u 9 na dan 1. siječnja 2018.
Finansijska imovina				
Strana valuta u gotovini				
Početno stanje po MRS-u 39 i zaključno stanje po MSFI-u 9	236.402		-	236.402
Depoziti kod inozemnih banaka				
Početno stanje po MRS-u 39 Ponovno mjerjenje: Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke Zaključno stanje po MSFI-u 9	2.698.650		-	2.698.650
			(1.635)	(1.635)
				2.697.015
Specijalna prava vučenja u MMF-u				
Početno stanje po MRS-u 39 Ponovno mjerjenje: Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke Zaključno stanje po MSFI-u 9	1.531		-	1.531
Ostala finansijska imovina				
Početno stanje po MRS-u 39 Ponovno mjerjenje: Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke Zaključno stanje po MSFI-u 9	2.728		-	2.728
			(30)	(30)
				2.698
Ukupno finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	2.939.311		(1.665)	2.937.646

Sve klase finansijske imovine dane u prethodnoj tablici reklasificirane su iz njihovog prethodnog klasificiranja kao "Zajmovi i potraživanja" po MRS-u 39 u finansijsku imovinu po amortiziranom trošku po MSFI-u 9 na dan 1. siječnja 2018. godine.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.6. Promjene računovodstvenih politika (nastavak)

U tisućama KM

Finansijska imovina	Ref	Knjigovodstvena vrijednost po MRS-u 39 na dan 31. prosinca 2017.	Reklasificiranja	Ponovno mjerjenje	Knjigovodstvena vrijednost po MSFI-u 9 na dan 1. siječnja 2018.
Ulaganja koja se drže do dospijeća po MRS-u 39					
Početno stanje po MRS-u 39		1.214.062	(1.214.062)	-	-
Klasificiranje u:					
Dužničke instrumente po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	A	-	1.214.062	57.724	1.271.786
Zaključno stanje po MSFI-u 9		-	1.214.062	57.724	1.271.786
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju po MRS-u 39					
Početno stanje po MRS-u 39		6.229.884	(6.229.884)	-	-
Klasificiranje u:					
Dužničke instrumente po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	B	-	6.202.071	-	6.202.071
Vlasničke instrumente po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	C	-	27.813	-	27.813
Zaključno stanje po MSFI-u 9		-	6.229.884	-	6.229.884
Ukupno ulaganja koja se drže do dospijeća po MRS-u 39					
1.214.062		(1.214.062)	-	-	-
Ukupno finansijska imovina raspoloživa za prodaju po MRS-u 39					
6.229.884		(6.229.884)	-	-	-
Ukupno finansijska imovina koja se mjeri po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit po MSFI-u 9					
-		7.443.946	57.724	57.724	7.501.670

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.6. Promjene računovodstvenih politika (nastavak)

Primjena računovodstvenih politika Banke rezultirala je reklasificiranjima objašnjениm u nastavku:

(A) Dio dužničkih vrijednosnih papira prvo bitno su bili klasificirani kao držani do dospijeća po MRS-u 39. Banka je reklassificirala sve dužničke vrijednosne papire u dužničke instrumente koji se naknadno mijere po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit po MSFI-u 9. Banka smatra da se ovi dužnički vrijednosni papiri drže u okviru poslovnog modela čiji se cilj ostvaruje prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom.

(B) Dio dužničkih vrijednosnih papira prvo bitno su bili klasificirani kao raspoloživi za prodaju po MRS-u 39. Banka je reklassificirala ove vrijednosne papire u dužničke instrumente koji se naknadno mijere po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit po MSFI-u 9. Banka smatra da se ovi dužnički vrijednosni papiri drže u okviru poslovnog modela čiji se cilj ostvaruje prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom.

(C) Za vlasničke vrijednosne papire koji su bili klasificirani kao raspoloživi za prodaju po MRS-u 39, Banka je napravila neopoziv izbor kako bi naknadne promjene pravične vrijednosti iskazala kroz ostalu sveobuhvatnu dobit prema MSFI-u 9. Vlasnički vrijednosni papiri Banke nemaju aktivno tržište i početno su priznati po trošku (vidjeti Bilješku 3.2.2.1. i Bilješku 21).

(iii) Usklađenje stanja ispravke vrijednosti po MRS-u 39 sa ispravkama vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po MSFI-u 9 za finansijsku imovinu:

U tisućama KM

Kategorija mjerjenja	Ispravka vrijednosti po MRS-u 39 na dan 31. prosinca	2017.	Reklasificiranje	Ponovno mjerjenje	Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po MSFI-u 9 na dan 1. siječnja 2018.
Zajmovi i potraživanja (MRS 39) / Finansijska imovina po amortiziranom trošku (MSFI 9)					
Depoziti kod inozemnih banaka	-	-		1.635	1.635
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-		-	-
Ostala finansijska imovina	600	(600)		30	30
Klasificiranje u: Ispravku vrijednosti po MSFI-u 9	-	600		-	600
Ukupno	600	-		1.665	2.265
Ulaganja koja se drže do dospijeća (MRS 39) / Finansijska imovina po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (MSFI 9)					
Dužnički vrijednosni papiri	-	-		804	804
Ukupno	-	-		804	804
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (MRS 39) / Finansijska imovina po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (MSFI 9)					
Dužnički vrijednosni papiri	-	-		3.486	3.486
Ukupno	-	-		3.486	3.486
Ukupno ispravka vrijednosti	600	-		5.955	6.555

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.6. Promjene računovodstvenih politika (nastavak)

Ispravka vrijednosti po MRS-u 39 u iznosu od 600 tisuća KM odnosi se na potraživanje vezano za krađu izvršenu od strane službenika u trezoru bančine Glavne jedinice u Sarajevu, koja je otkrivena 8. prosinca 2014. godine. Banka je umanjila vrijednost ovog potraživanja u ukupnom iznosu.

Više informacija o mjerenu očekivanih kreditnih gubitaka po MSFI-u 9 je dano u Bilješci 32.1.

(b) Monetarno zlato

Banka je preispitala svoju računovodstvenu politiku za monetarno zlato i promijenila računovodstveni tretman monetarnog zlata, sa primjenom od 1. siječnja 2018. godine. Promjena računovodstvene politike za monetarno zlato je primijenjena prospektivno kako je dopušteno definicijom „neizvodljivo“ u MRS-u 8, a koja se odnosi na zahtjev o mogućnosti utvrđivanja postojanja pretpostavki o tome kakve bi bile namjere Banke za monetarno zlato u prethodnom razdoblju za retrospektivnu primjenu. Za više informacija o računovodstvenoj politici za monetarno zlato vidjeti Bilješku 3.3.

Sljedeća tablica daje sažetak računovodstvenih politika za monetarno zlato do 31. prosinca 2017. godine i od 1. siječnja 2018. godine:

Početno priznavanje	Naknadno mjerjenje	Valuta	Efekti naknadnog mjerjenja	Primijenjena politika
Pravična vrijednost	Pravična vrijednost	USD	Kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	do 31. prosinca 2017.
Pravična vrijednost	Pravična vrijednost	EUR	Kroz ostalu sveobuhvatnu dobit tijekom godine, a u slučaju negativnog salda na kraju godine, iznos negativnog salda se prenosi u dobit ili gubitak (Bilješka 3.3.)	od 1. siječnja 2018.

Sljedeća tablica prikazuje usklađivanje knjigovodstvenih vrijednosti monetarnog zlata uslijed promjene računovodstvene politike na dan 1. siječnja 2018. godine:

U tisućama KM

	Klasificiranje	Mjerjenje	Knjigovodstvena vrijednost
Monetarno zlato			
Na dan 31. prosinca 2017.	-	-	203.908
Primjena nove računovodstvene politike – tečajne razlike	-	(50)	(50)
Na dan 1. siječnja 2018.	-	(50)	203.858

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.6. Promjene računovodstvenih politika (nastavak)

(c) Utjecaj promjena računovodstvenih politika na kapital Banke

Sljedeće tablice prikazuju utjecaj na početno stanje generalnih rezervi (zadržane dobiti) i rezervi pravične vrijednosti Banke po osnovi prelaska sa MRS-a 39 na MSFI 9 i utjecaj promjene računovodstvene politike za monetarno zlato, na dan 1. siječnja 2018. godine:

**Utjecaj implementacije MSFI 9 i
promjene računovodstvene politike
za monetarno zlato
na početno stanje**

U tisućama KM

Generalne rezerve (zadržana dobit)

Priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka po MSFI-u 9:	(5.955)
<i>Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente</i>	<i>(4.290)</i>
<i>Ispravka vrijednosti za finansijsku imovinu po amortiziranom trošku</i>	<i>(1.665)</i>
Primjena nove metode efektivne kamatne stope po MSFI-u 9	9.079
Implementacija nove računovodstvene politike za monetarno zlato – mjerjenje pravične vrijednosti	(39.551)
Implementacija nove računovodstvene politike za monetarno zlato – tečajne razlike	(50)
Ukupno utjecaj na dan 1. siječnja 2018.	(36.477)

Na osnovi Odluke Upravnog vijeća, Banka je na dan 1. siječnja 2018. godine smanjila generalne rezerve (zadržanu dobit) u iznosu od 36.477 tisuća KM po osnovi implementacije MSFI 9 i promjene računovodstvene politike za monetarno zlato.

**Utjecaj implementacije
MSFI 9 na
početno stanje**

U tisućama KM

1. Rezerve pravične vrijednosti - finansijska imovina koja se naknadno mjeri po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:

<i>Reklasificiranje iz finansijske imovine raspoložive za prodaju u finansijsku imovinu koja se naknadno mjeri po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>	<i>93.120</i>
<i>Reklasificiranje iz ulaganja koja se drže do dospijeća u finansijsku imovinu koja se naknadno mjeri po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>	<i>57.724</i>
<i>Primjena nove metode efektivne kamatne stope po MSFI 9</i>	<i>(9.079)</i>
Ukupno rezerve pravične vrijednosti za finansijsku imovinu koja se naknadno mjeri po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit na dan 1. siječnja 2018.	141.765

2. Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke za finansijsku imovinu koja se naknadno mjeri po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit na dan 1. siječnja 2018.

4.290

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.6. Promjene računovodstvenih politika (nastavak)

**Utjecaj promjene računovodstvene
politike za monetarno zlato
na početno stanje**

U tisućama KM

3. Rezerve pravične vrijednosti – monetarno zlato

Stanje na dan 31. prosinca 2017.	(39.551)
Implementacija nove računovodstvene politike za monetarno zlato	39.551

Rezerve pravične vrijednosti za monetarno zlato na dan 1. siječnja 2018.

2.7 Standardi i tumačenja koji su objavljeni, a još nisu u uporabi

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvješća, sljedeći standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja su objavljeni od strane OMRS, ali nisu još na snazi i nisu ranije usvojeni od strane Banke:

- MSFI 16: „Najmovi“ (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2019.),
- MSFI 17: „Ugovori o osiguranju“ (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2021.),
- IFRIC tumačenje 23: „Neizvjesnost u pogledu postupanja s porezom na dobit“ (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2019.),
- Izmjene MSFI 9: “Financijski instrumenti – Karakteristike prijevremene otplate sa negativnom naknadom (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2019.),
- Izmjene MSFI 10: „Konsolidirana finansijska izvješća“ i MRS 28: „Ulaganja u pridružena društva i zajedničke pothvate“ – Prodaja ili kompenziranje imovine između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog pothvata (datum stupanja na snagu za godišnja razdoblja treba biti određen),
- Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI za 2015.-2017. - (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2019.),
- Izmjene MRS 19: “Primanja zaposlenih – Izmjene, ograničenja ili izmirenja plana” (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2019.),
- Izmjene odredbi Konceptualnog okvira u MSFI standardima (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2020.),
- Izmjene MSFI 3: „Poslovne kombinacije“ – Definicija biznisa (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2020.),
- Izmjene MRS 1: „Prezentiranje finansijskih izvješća“ i MRS 8: „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške – definicija značajnosti“ (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2020.).

Banka je izabrala da ne usvoji ove standarde, izmjene i tumačenja prije nego oni stupe na snagu. Banka predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena i tumačenja neće imati značajan utjecaj na finansijska izvješća Banke.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Osim utjecaja primjene MSFI 9 i promjene računovodstvene politike za monetarno zlato, kako je objašnjeno u Bilješci 2.6., računovodstvene politike dane u nastavku su se kontinuirano primjenjivale na sva razdoblja prikazana u ovim finansijskim izvješćima. Pošto Banka nije prepravljala usporedne informacije zbog promjena računovodstvenih politika, objavljene su obje grupe značajnih računovodstvenih politika gdje je to potrebno.

3.1. Priznavanje prihoda i rashoda

3.1.1. Prihodi i rashodi od kamata

Politika u primjeni u oba razdoblja

Efektivna kamatna stopa

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u dobit ili gubitak primjenom metode efektivne kamatne stope. „Efektivna kamatna stopa“ je stopa koja točno diskontira procijenjena buduća novčana plaćanja i primitke kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta na:

- bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine ili
- Amortizirani trošak finansijske obveze.

„Amortizirani trošak“ finansijske imovine ili finansijske obveze je iznos po kojem se finansijska imovina ili finansijska obveza mjeri prilikom početnog priznavanja, umanjen za otplatu glavnice, uvećan ili umanjen za kumulativnu amortizaciju primjenom metode efektivne kamatne stope svih razlika između početnog iznosa i, za finansijsku imovinu, usklađen za svaku ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine je amortizirani trošak finansijske imovine prije usklađenja za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

Prilikom izračuna efektivne kamatne stope za finansijske instrumente, Banka procjenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uvjete finansijskog instrumenta, ali isključujući očekivane kreditne gubitke. Obračun uključuje sve naknade i plaćene ili primljene iznose između Banke i druge strane koji su sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcijske troškove i sve druge diskonte ili premije.

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračunavanja amortiziranog troška (bruto knjigovodstvene vrijednosti) finansijske imovine ili finansijske obveze i raspoređivanja i priznavanja prihoda i rashoda od kamata u dobit ili gubitak tijekom određenog razdoblja.

Prihodi i rashodi od kamata prikazani u izvješću o dobiti ili gubitku, izračunani metodom efektivne kamatne stope, Banka ostvaruje po osnovi depozita kod inozemnih banaka, dužničkih instrumenata, specijalnih prava vučenja u MMF-u, kredita zaposlenim i depozita domaćih banaka.

3.1.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Politika u primjeni u oba razdoblja

Prihodi i rashodi od naknada i provizija koji su sastavni dio efektivne kamatne stope na finansijsku imovinu ili obvezu se uključuju u mjerjenje efektivne kamatne stope.

Ostali prihodi i rashodi od naknada i provizija se uglavnom sastoje od naknada primljenih i plaćenih na domaće i inozemne platne transakcije i priznaju se u izvješću o dobiti ili gubitku, po izvršenju određene usluge.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.1. Priznavanje prihoda i rashoda (nastavak)

3.1.3. Transakcije u stranim valutama i tečajne razlike

Politika u primjeni u oba razdoblja

Prilikom početnog priznavanja transakcije u stranim valutama evidentiraju se u KM primjenjujući na iznos u stranoj valuti promptni devizni tečaj između KM i strane valute na datum transakcije.

Monetarne stavke iskazane u stranim valutama preračunavaju se u KM po tečaju Banke važećem na datum izvješćivanja. Nemonetarne stavke iskazane u stranim valutama mjerene po povjesnom trošku preračunavaju se po tečaju važećem na datum transakcije. Nemonetarne stavke iskazane u stranim valutama mjerene po pravičnoj vrijednosti preračunavaju se koristeći tečaj koji je bio važeći na datum mjerjenja pravične vrijednosti.

Tečajne razlike proizašle iz transakcija monetarnih stavki ili iz preračunavanja monetarnih stavki po tečajima različitim od onih po kojima su početno priznate u tekućem ili u prethodnim izvještajnim razdobljima, priznaju se u dobit ili gubitak kada nastanu. Zbog aranžmana valutnog odbora, ne postoje tečajne razlike od monetarnih stavki denominiranih u EUR valuti.

Srednji tečajevi najznačajnijih valuta dani su u nastavku:

Srednji tečaj:	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
	KM	KM
USD	1,707552	1,63081
SDR	2,374847	2,322489

3.1.4. Prihod od dividende

Politika u primjeni u oba razdoblja

Prihod od dividende na vlasničke vrijednosne papire priznaje se u dobit ili gubitak kada se uspostavi pravo Banke da prima uplate.

3.2. Financijski instrumenti

3.2.1. Priznavanje i početno mjerjenje financijske imovine i financijskih obveza

Politika u primjeni u oba razdoblja

Financijska imovina i financijske obveze se priznaju u izvješću o financijskom položaju kada, i samo kada, Banka postane jedna od ugovornih strana na koju se primjenjuju ugovorni uvjeti financijskog instrumenta.

Financijska imovina i financijske obveze se početno mjere po pravičnoj vrijednosti. Transakcijski troškovi neposredno povezani sa stjecanjem ili izdavanjem financijske imovine ili financijskih obveza, osim za imovinu i obveze koji se klasificiraju po pravičnoj vrijednosti kroz dobit ili gubitak, se dodaju u ili oduzimaju od pravčne vrijednosti financijske imovine ili financijskih obveza prilikom početnog priznavanja po potrebi. Transakcijski troškovi neposredno povezani sa stjecanjem financijske imovine ili financijskih obveza po pravčnoj vrijednosti kroz dobit ili gubitak se priznaju neposredno u dobit ili gubitak.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Financijski instrumenti (nastavak)

3.2.1. Priznavanje i početno mjerjenje finansijske imovine i finansijskih obveza (nastavak)

Sva finansijska imovina se početno priznaje na datum podmirenja, a to je datum kada Banka stekne imovinu ili se imovina isporuči Banci.

3.2.2. Klasificiranje i naknadno mjerjenje

3.2.2.1. Finansijska imovina

Politika u primjeni od 1. siječnja 2018. godine

Od 1. siječnja 2018. godine Banka je primijenila MSFI 9 i klasificira svoju finansijsku imovinu u sljedeće kategorije mjerena:

- Pravična vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
- Amortizirani trošak.

Na dan 31. prosinca 2018. godine Banka nije imala finansijsku imovinu koja spada u kategoriju po pravičnoj vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Klasificiranje finansijske imovine određeno je:

- Poslovnim modelom Banke za upravljanje finansijskom imovinom
- Karakteristikama ugovornih novčanih tokova finansijske imovine.

Poslovni model

Poslovni model označava način na koji Banka upravlja svojom imovinom sa ciljem generiranja novčanih tokova. To znači, da li je cilj Banke postignut samo prikupljanjem ugovornih novčanih tokova držanjem ili Banka prikuplja ugovorne novčane tokove držanjem i prodajom imovine. Ukoliko ništa od navedenog nije primjenjivo, onda se finansijska imovina klasificira kao dio „Ostalog“ poslovnog modela i mjeri po pravičnoj vrijednosti kroz dobit ili gubitak. Na dan 31. prosinca 2018. godine Banka upravlja svojom imovinom kroz sljedeće poslovne modele:

1. Model „držanje radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova“ za finansijsku imovinu koja generira ugovorne novčane tokove u tijeku svog životnog vijeka i

2. Model „držanje radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje“ za finansijsku imovinu koja generira ugovorne novčane tokove u tijeku svog životnog vijeka kao i prodajom.

Upravljanje ugovornim novčanim tokovima po osnovi dužničkih vrijednosnih papira može se vršiti kroz oba poslovna modela. Na dan 31. prosinca 2018. godine cilj Banke je da se za sve dužničke vrijednosne papire stranih vlada prikupljanje ugovornih novčanih tokova vrši držanjem i prodajom.

Za finansijsku imovinu kojom se upravlja kroz ove modele, Banka procjenjuje da li su ugovorni novčani tokovi finansijske imovine samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice. Ova procjena se radi na razini portfelja iz razloga što je ta razina najbolji odraz načina upravljanja imovinom i informiranja Uprave i Upravnog vijeća Banke. U svrhu procjene, „glavnica“ se definira kao pravična vrijednost finansijske imovine prilikom početnog priznavanja. „Kamata“ se definira kao naknada za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik povezan sa nepodmirenim iznosom glavnice tijekom određenog razdoblja i ostale rizike i troškove povezane sa držanjem finansijske imovine.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.2.2. Klasificiranje i naknadno mjerjenje (nastavak)

3.2.2.1. Finansijska imovina (nastavak)

Za potrebe procjene da li su ugovorni novčani tokovi "plaćanje samo glavnice i kamate", Banka uzima u obzir ugovorne novčane tokove instrumenta. Samo ona finansijska imovina koja zadovoljava zahtjeve "plaćanje samo glavnice i kamate" može se klasificirati u kategoriju finansijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku ili finansijske imovine koja se mjeri po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Prilikom početnog priznavanja finansijska imovina Banke se priznaje po: amortiziranom trošku ili po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit na osnovi procjene poslovnog modela Banke. Finansijska imovina zadovoljava zahtjev "plaćanje samo glavnice i kamate" na dan 31. prosinca 2018. godine.

Finansijska imovina po amortiziranom trošku

Finansijska imovina se mjeri po amortiziranom trošku ako imovina zadovoljava sljedeće uvjete:

- drži se u okviru poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske imovine kako bi se prikupili ugovorni novčani tokovi i
- ugovornim uvjetima finansijske imovine novčani tokovi nastaju na određeni datum i samo su plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.

Nakon početnog priznavanja, finansijska imovina se mjeri po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine. Efekti naknadnog mjerjenja finansijske imovine po amortiziranom trošku se priznaju u dobit ili gubitak kao prihod ili rashod od kamate u razdoblju kada su nastali.

Na dan 31. prosinca 2018. godine u ovu kategoriju finansijskih instrumenata spadaju žiro računi Banke, strana valuta u gotovini, depoziti u inozemnim bankama, specijalna prava vučenja u MMF-u i ostala finansijska imovina.

Finansijska imovina po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Finansijska imovina se mjeri po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako imovina zadovoljava sljedeće uvjete:

- drži se u okviru poslovnog modela čiji je cilj postignut naplatom ugovornih novčanh tokova i prodajom finansijske imovine i
- ugovornim uvjetima finansijske imovine novčani tokovi nastaju na određeni datum i samo su plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.

Dužnički instrumenti

Nakon početnog priznavanja, dužnički instrumenti se mjere po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit koristeći metodu efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine i usklađuju se sa pravičnom vrijednosti instrumenta na svaki datum izvješćivanja. Tijekom razdoblja držanja, efekti naknadnog mjerjenja dužničkih instrumenata po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaju se na sljedeći način:

- Prihod ili rashod od kamata priznaje se u dobit ili gubitak u razdoblju kada su nastali
- Usklađivanja pravične vrijednosti priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u razdoblju kada su nastali.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.2.2. Klasificiranje i naknadno mjerjenje (nastavak)

3.2.2.1. Finansijska imovina (nastavak)

Prilikom prestanka priznavanja dužničkih instrumenata po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, kumulativni dobitak ili gubitak prethodno priznan u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti reklassificira se iz kapitala u dobit ili gubitak, uključujući prethodno priznane dobitke ili gubitke od umanjenja.

Na dan 31. prosinca 2018. godine dužnički instrumenti Banke pripadaju ovoj kategoriji finansijskih instrumenata.

Vlasnički instrumenti

Kako je dozvoljeno MSFI-om 9, Banka je napravila neopoziv izbor da u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti prikaže naknadne promjene pravične vrijednosti vlasničkih instrumenata koji se ne drže za trgovanje zbog svojih specifičnih karakteristika i nepostojanja aktivnog tržišta za njihovo trgovanje. Vlasnički instrumenti su početno priznani po trošku stjecanja za koji se smatra da odgovara njihovoj pravičnoj vrijednosti. Za više informacija o mjerjenju pravične vrijednosti vlasničkih instrumenata Banke vidjeti Bilješku 33.

Na dan 31. prosinca 2018. godine svi vlasnički instrumenti Banke (BIS i SWIFT dionice) pripadaju ovoj kategoriji finansijskih instrumenata.

Politika u primjeni prije 1. siječnja 2018. godine

Finansijska imovina je mogla biti klasificirana u sljedeće specifične kategorije:

- po pravičnoj vrijednosti kroz dobit ili gubitak,
- raspoloživa za prodaju,
- ulaganja koja se drže do dospijeća i
- zajmovi i potraživanja.

Klasificiranje je ovisilo o prirodi i svrsi finansijske imovine i određivalo se u trenutku početnog priznavanja. Do 31. prosinca 2017. godine, Banka nikad nije imala finansijsku imovinu po pravičnoj vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Zajmovi i potraživanja

Potraživanja (uključujući depozite kod inozemnih banaka) koja su imala fiksna ili odrediva plaćanja i nisu kotirala na aktivnom tržištu su bila klasificirana kao zajmovi i potraživanja.

Zajmovi i potraživanja su se početno priznavali po pravičnoj vrijednosti uključujući i transakcijske troškove.

Nakon početnog priznavanja, zajmovi i potraživanja su se mjerili po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope, umanjeno za bilo koja umanjenja vrijednosti. Prihodi i rashodi od kamata su se priznavali koristeći efektivnu kamatnu stopu.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Financijski instrumenti (nastavak)

3.2.2. Klasificiranje i naknadno mjerjenje (nastavak)

3.2.2.1. Financijska imovina (nastavak)

Ulaganja koja se drže do dospijeća

Dužnički vrijednosni papiri vlada sa fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim datumima dospijeća za koje je Banka imala čvrstu namjeru i sposobnost držati ih do dospijeća su se klasificirali kao ulaganja koja se drže do dospijeća. Ulaganja koja se drže do dospijeća su se iskazivala po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope umanjeno za bilo koja umanjenja vrijednosti, a prihod se priznavao na osnovi efektivnog prinosa.

Financijska imovina raspoloživa za prodaju

Vlasnički i dužnički vrijednosni papiri u posjedu Banke su bili klasificirani kao raspoloživi za prodaju i iskazivali su se po pravičnoj vrijednosti. Pravična vrijednost se utvrđivala na način opisan u Bilješci 33. Nekotirani vlasnički instrumenti čija se pravična vrijednost nije mogla pouzdano ustvrditi, mjerili su se po trošku, umanjeno za umanjenja. Dobici i gubici koji su proizlazili iz promjena u pravičnoj vrijednosti dužničkih i vlasničkih vrijednosnih papira su se priznavali u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u okviru računa rezerve pravične vrijednosti, sa izuzetkom gubitaka od umanjenja vrijednosti, kamate izračunane primjenom metode efektivne kamatne stope i dobitaka i gubitaka po osnovi tečajnih razlika na financijsku imovinu koji su se priznavali neposredno u dobit ili gubitak. Prilikom ustupanja ili utvrđivanja umanjenja vrijednosti ulaganja, sav kumulirani dobitak ili gubitak prethodno priznan na računu rezerve pravične vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti se uključivao u dobit ili gubitak za to razdoblje.

Dividenda na vlasničke vrijednosne papiere raspoložive za prodaju priznavala se u dobit ili gubitak kada se uspostavljalo pravo Banke da prima uplate.

Pravična vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju koja je bila denominirana u stranoj valuti iskazivala se u toj stranoj valuti i preračunavala po srednjem tečaju na datum izvješćivanja. Promjene u pravičnoj vrijednosti po osnovi tečajnih razlika proizašlih iz promjene u amortiziranom trošku imovine su se priznavale u dobit ili gubitak, a ostale promjene su se priznavale u kapitalu.

3.2.2.2. Financijske obveze

S obzirom da je računovodstveni tretman financijskih obveza ostao uglavnom isti prema MSFI-u 9 u odnosu na MRS 39, financijske obveze Banke nisu bile pod utjecajem primjene MSFI 9. Ipak, u svrhu sveobuhvatnosti, u nastavku je objavljena računovodstvena politika.

Politika u primjeni od 1. siječnja 2018. godine

Banka klasificira sve svoje financijske obveze kao mjerene po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope. Prihod ili rashod od kamate od financijskih obveza mjerenih po amortiziranom trošku priznaje se u dobit ili gubitak.

Financijske obveze mjerene po amortiziranom trošku uključuju gotov novac u optjecaju, depozite domaćih banaka, depozite Vlade i ostalih deponenata i ostale financijske obveze.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Financijski instrumenti (nastavak)

3.2.2. Klasificiranje i naknadno mjerjenje (nastavak)

3.2.2.2. Financijske obveze (nastavak)

Politika u primjeni prije 1. siječnja 2018. godine

Financijske obveze su se klasificirale bilo kao financijske obveze „po pravičnoj vrijednosti kroz dobit ili gubitak“ bilo kao „ostale financijske obveze“. Na dan 31. prosinca 2017. godine Banka nije imala financijskih obveza u kategoriji „po pravičnoj vrijednosti kroz dobit ili gubitak“.

Ostale financijske obveze

Ostale financijske obveze su uključivale gotov novac u optjecaju, depozite od domaćih banaka, depozite od Vlade i ostalih deponenata i ostale financijske obveze.

Ostale financijske obveze su se naknadno mjerile po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope, a prihodi i rashodi od kamate su se priznavali na osnovi efektivnog prinosa.

3.2.3 Umanjenje financijske imovine

Politika u primjeni od 1. siječnja 2018. godine

Zahtjevi za umanjenjem po MSFI 9 koriste više informacija po principu pogleda unaprijed za priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka. Instrumenti koji potпадaju pod ove nove zahtjeve odnose se na financijsku imovinu mjerenu po amortiziranom trošku odnosno depozite kod inozemnih banaka, specijalna prava vučenja u MMF-u i dužničke instrumente mjerene po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Banka koristi pojednostavljeni pristup u izračunu očekivanih kreditnih gubitaka za ostala potraživanja. Vlasnički instrumenti mjereni po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit nisu predmetom umanjenja vrijednosti.

Banka priznaje ispravku vrijednosti za ove gubitke na svaki datum izvješćivanja. Mjerjenje očekivanih kreditnih gubitaka odražava:

- Objektivan i ponderirano vjerojatan iznos koji se određuje procjenom više mogućih ishoda
- Vremensku vrijednost novca
- Razumne i korisne informacije koje su na raspolaganju bez dodatnih troškova ili napora na datum izvješćivanja o prošlim događajima, trenutnim uvjetima i predviđanjima o budućim ekonomskim uvjetima.

Bilješka 32.1. pruža više informacija o načinu mjerjenja očekivanih kreditnih gubitaka.

Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke obračunava se i prikazuje u izvješću o finansijskom položaju kako slijedi:

- Financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku: Očekivani kreditni gubici obračunavaju se na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine i evidentiraju kao odbitna stavka bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine
- Dužnički instrumenti po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit: Očekivani kreditni gubici obračunavaju se na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine, ali se ispravka vrijednosti priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti i ne umanjuje knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine u izvješću o finansijskom položaju.

Dobici i gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se u dobit ili gubitak, neovisno o klasificiranju financijske imovine na svaki datum izvješćivanja.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.2.3 Umanjenje finansijske imovine (nastavak)

Politika u primjeni do 1. siječnja 2018. godine

Na svaki datum izvješćivanja procjenjivalo se da li su postojali pokazatelji za umanjenje vrijednosti finansijske imovine. Finansijska imovina je bila umanjena kada je postao objektivni dokaz, kao posljedica jednog ili više događaja nastalih nakon početnog priznavanja finansijske imovine, o tome da su procijenjeni budući novčani tokovi ulaganja bili izmijenjeni.

Objektivni dokaz umanjenja vrijednosti mogao je uključivati:

- značajne finansijske poteškoće druge strane; ili
- neplaćanje ili kašnjenje u isplati ugovorene kamate ili glavnice; ili
- naznake da će dužnik ili izdavatelj ući u postupak likvidacije ili stečaja.

Pojedinačno značajna imovina se testirala na umanjenje vrijednosti odvojeno. Preostala finansijska imovina se procjenjivala grupno. Pojedinačno značajna imovina za koju nije bilo objektivnog dokaza o umanjenju vrijednosti se zatim uključivala u grupno procjenjivanje imovine za umanjenje vrijednosti. Za potrebe grupnog vrednovanja umanjenja vrijednosti, finansijska imovina se grupirala na osnovi sličnih obilježja kreditnog rizika.

Za finansijsku imovinu koja se vodila po amortiziranom trošku, iznos umanjenja je bio razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i njene sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontiranoj po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi te imovine.

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine umanjivala se za iznos umanjenja putem računa ispravke vrijednosti. Kada se potraživanje smatralo nenaplativim, ono se otpisivalo u korist računa ispravke vrijednosti. Naknadne naplate ranije otpisanih iznosa teretile su račun ispravke vrijednosti. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti računa ispravke vrijednosti priznavale su se u dobit ili gubitak.

Ukoliko je u narednom razdoblju, s izuzetkom vlasničkih vrijednosnih papira raspoloživih za prodaju, iznos gubitka od umanjenja za dužničke vrijednosne papire klasificirane kao raspoložive za prodaju se smanjio i smanjenje se nije moglo povezati sa događajem nastalim nakon što je gubitak od umanjenja vrijednosti priznan, prethodno priznani gubitak od umanjenja vrijednosti se ukidao kroz dobit ili gubitak u mjeri u kojoj knjigovodstvena vrijednost ulaganja na datum ukidanja umanjenja vrijednosti nije prelazila iznos amortiziranog troška koji bi bio da umanjenja vrijednosti nije bilo.

U slučaju vlasničkih vrijednosnih papira raspoloživih za prodaju, svako povećanje pravične vrijednosti nastalo nakon priznavanja gubitaka od umanjenja se priznavalo u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.2.4. Prestanak priznavanja finansijskih instrumenata

Primjenjivo u oba razdoblja

3.2.4.1. Prestanak priznavanja finansijske imovine

Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu samo onda kada ugovorna prava na novčane primitke od imovine isteknu ili kada Banka prenese finansijsku imovinu i suštinski sve rizike i koristi od vlasništva imovine na drugi subjekt.

3.2.4.2. Prestanak priznavanja finansijskih obveza

Banka prestaje priznavati finansijske obveze kada, i samo kada, su obveze Banke izmirene, otkazane ili su istekle.

3.3. Monetarno zlato

Politika u primjeni od 1. siječnja 2018. godine

Monetarno zlato je dio deviznih rezervi Banke i klasificirano je kao finansijska imovina. Monetarno zlato se početno priznaje po pravičnoj vrijednosti, uključujući transakcijske troškove koji se neposredno mogu pripisati stjecanju zlata.

Nakon početnog priznavanja, monetarno zlato se naknadno mjeri po pravičnoj vrijednosti. Nerealizirani dobici i gubici koji proizlaze iz promjena pravične vrijednosti, a po osnovi promjena u cijeni monetarnog zlata, priznaju se na računu rezervi pravične vrijednosti u okviru ostale sveobuhvatne dobiti. U slučaju da nerealizirani gubici prelaze stanje rezervi pravične vrijednosti za monetarno zlato na kraju finansijske godine, Banka će odbiti taj iznos od dobiti za to razdoblje. Prilikom prodaje zlata, nerealizirani dobici i gubici iz ostale sveobuhvatne dobiti se prenose u dobit ili gubitak.

Pravična vrijednost monetarnog zlata se iskazuje u EUR valuti, prevodeći ga po fiksnom tečaju KM na izvještajni datum i mjeri se po zadnjoj poslijepodnevnoj cijeni jedne unce zlata (Oz) na izvještajni datum, preuzetoj s Reutersa.

Politika u primjeni do 1. siječnja 2018. godine

Zlato se inicijalno priznavalo po trošku stjecanja, koji je predstavljao pravičnu vrijednost plaćenih naknada uključujući troškove stjecanja vezanih za investiciju. Nakon inicijalnog priznavanja, zlato se naknadno mjerilo po pravičnoj vrijednosti. Dobici i gubici koji su proizilazili iz promjene pravične vrijednosti, a odnosili su se na promjene u cijeni zlata te tečajne razlike zbog preračunavanja američkog dolara u KM, priznavali su se u rezervi pravične vrijednosti u okviru ostale sveobuhvatne dobiti dok se zlato nije prodalo, kada su se priznavali kao realizirani dobici ili gubici u dobit ili gubitak.

Pravična vrijednost monetarnog zlata iskazivala se u američkim dolarima (USD), primjenjujući srednji tečaj na datum izvješćivanja objavljen od strane Banke, a mjerila se prema posljednjoj ponuđenoj cijeni jedne unce zlata (Oz) preuzetoj sa Reutersa na datum izvješćivanja.

Dobici i gubici po osnovi tečajnih razlika od preračunavanja cijene zlata iz američkog dolara u KM priznavali su se kao dio usklađivanja pravične vrijednosti u rezervi pravične vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.4. Prebijanje

Finansijska imovina i obveze se prebijaju i neto iznos se iskazuje u izvješću o finansijskom položaju na neto principu samo kada postoji zakonski provedivo pravo za prebijanjem priznanih iznosa i kada postoji namjera za prikazivanjem i podmirivanjem transakcija na neto osnovi.

Prihodi i rashodi se prikazuju na neto osnovi samo kada to dopušta određeni MSFI, ili za one dobitke i gubitke koji proizlaze iz grupe sličnih transakcija.

3.5. Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti za potrebe izvješćivanja o novčanim tokovima sastoje se od sljedećih kategorija: žiro računi, strana valuta u gotovini, devizni depoziti po viđenju, devizni depoziti sa rokom dospijeća do tri mjeseca ili kraće od datuma stjecanja i specijalna prava vučenja u MMF-u.

3.6. Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina

Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina je imovina nabavljena iz vlastitih sredstava Banke i novčanih i nenovčanih donacija.

Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina iskazuju se po povijesnom trošku umanjenom za akumuliranu deprecijaciju/amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak uključuje kupovnu cijenu i sve troškove koji su neposredno povezani sa dovođenjem imovine u radno stanje za namjeravanu uporabu. Održavanje i popravke, zamjene te poboljšanja manjeg značaja priznaju se kao rashod kad su nastali. Značajna poboljšanja i zamjene se kapitaliziraju.

Imovina u pripremi iskazana je po trošku nabave uključujući troškove fakturirane od trećih osoba. Nakon završetka, svi akumulirani troškovi imovine prebacuju se na odgovarajuću kategoriju nekretnina, opreme i nematerijalne imovine na koje se naknadno primjenjuju odgovarajuće stope amortizacije.

Deprecijacija i amortizacija se obračunavaju na svu imovinu osim za zemljište i imovinu u pripremi prema linearnoj metodi po propisanoj stopi koja je utvrđena za postupno otpisivanje troška nabave imovine kroz njen procijenjeni korisni vijek trajanja. Procijenjene stope deprecijacije i amortizacije za 2017. i 2018. godinu su dane kako slijedi:

Softver	20,0%
Druga nematerijalna imovina	20,0%
Zgrade	1,3% do 4,0%
Oprema	11,0% do 20,0%
Namještaj	10,0% do 12,5%
Vozila	15,5%

Dobici i gubici od otuđenja nekretnina i opreme priznaju se u dobit ili gubitak.

Korisni vijek trajanja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine se preispituje i prilagođava na godišnjoj razini minimalno, ako je potrebno i primjenjuje se prospektivno.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.7. Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Knjigovodstvena vrijednost nefinansijske imovine Banke se pregleda na svaki datum izvješćivanja u svrhu ocjenjivanja postoje li naznake umanjenja vrijednosti. Ukoliko postoje, procjenjuje se nadoknadiva vrijednost imovine. Gubitak od umanjenja vrijednosti se priznaje uvijek kada knjigovodstvena vrijednost imovine ili jedinica koje stvaraju novac prelazi njenu nadoknadivu vrijednost. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se u dobit ili gubitak.

Nadoknadiva vrijednost ostale imovine je veća vrijednost pri upoređivanju njene uporabne vrijednosti u odnosu na pravičnu vrijednost, umanjena za troškove prodaje. U procjenjivanju uporabne vrijednosti, očekivani budući novčani tokovi se diskontiraju na sadašnju vrijednost koristeći diskontnu stopu prije oporezivanja koja odražava trenutna tržišna očekivanja vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu imovinu. Za imovinu koja ne generira neovisne novčane priljeve, nadoknadivi iznos se određuje za jedinicu koja stvara novac kojoj imovina pripada.

Gubitak od umanjenja se ukida ukoliko je došlo do promjena u procjenama korištenim u određivanju nadoknadivog iznosa. Gubitak od umanjenja se ukida samo u mjeri u kojoj knjigovodstvena vrijednost imovine ne prelazi knjigovodstvenu vrijednost koja bi se mogla odrediti, bez amortizacije, da nije bilo prethodno priznanog gubitka od umanjenja vrijednosti te imovine.

3.8. Rezerviranja za obvezu i troškove

Rezerviranja se priznaju kada Banka, kao posljedicu prošlog događaja, ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obvezu za koju je vjerojatno da će biti potreban odljev resursa koji sadrže ekonomske koristi radi podmirenja obveze i iznos obveze se može pouzdano procijeniti. Rezerviranja se utvrđuju diskontiranjem očekivanih budućih novčanih tokova koristeći stopu koja odražava trenutnu tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu obvezu.

Rezerviranja za obvezu i troškove održavaju se na razinu koju Uprava Banke smatra dovoljnom za pokrivanje nastalih gubitaka. Uprava određuje adekvatnost rezerviranja na osnovi uvida u pojedine stavke, tekuće ekonomske uvjete, karakteristike rizika određenih kategorija transakcija kao i ostale relevantne faktore.

Rezerviranja se ukidaju samo za one troškove za koje je rezerviranje izvorno priznano. Ako odljev ekonomskih koristi za podmirenje obveza više nije vjerojatan, rezerviranje se ukida.

3.9. Donacije

Donacije za imovinu, a koje obuhvataju i nenovčane donacije, početno se priznaju kao odgođeni prihod po pravičnoj vrijednosti koji se priznaje kao prihod od donacije na sustavnoj osnovi tijekom razdoblja korisnog vijeka te imovine. Donacije koje Banka dobije kao kompenzaciju za troškove priznaju se sustavno u dobit ili gubitak kao prihod od donacije u istom razdoblju u kojem su priznani i troškovi.

3.10. Porezi

U skladu sa Zakonom o porezu na dodanu vrijednost, Banka je obvezna da plaća porez na dodanu vrijednost za sve kupljene robe i usluge. Ova plaćanja su dio administrativnih i ostalih operativnih troškova Banke. Prema zakonima o porezu na dobit (i Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske), Banka je oslobođena od obveza plaćanja poreza na dobit.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.11. Gotov novac u optjecaju

Banka upravlja izdavanjem i povlačenjem domaćih novčanica i kovanica. Pripadajuća pasiva za izdani gotov novac u optjecaju je evidentirana u izvješću o finansijskom položaju.

Prilikom povlačenja gotovog novca iz optjecaja, isti se priznaje kao obveza u okviru gotovog novca u optjecaju do formalnog roka povlačenja iz optjecaja. Iznosi koji nisu povučeni nakon formalnog roka za povlačenje iz optjecaja, priznaju se kao prihod.

Troškovi koji se odnose na proizvodnju i dizajn novčanica i kovanica početno su priznani kao odgođeni troškovi koji se naknadno amortiziraju kroz ostale operativne troškove. Od veljače 2017. godine, Banka je povećala razdoblje razgraničenja ovih troškova sa tri na pet godina.

3.12. Upravljanje sredstvima za i u ime trećih osoba

Banka vodi određene račune u stranim valutama vezane uz sporazume između vlada BiH i njenih entiteta, te inozemnih vlada i finansijskih organizacija, kao i račune u stranim valutama državnih institucija i agencija te komercijalnih banaka za koje Banka djeluje kao agent.

3.13. Primanja uposlenih

Kratkoročna primanja uposlenih

U skladu sa domaćim propisima, a u ime svojih uposlenih, Banka uplaćuje porez na dohodak i doprinose za mirovinsko, invalidsko, zdravstveno osiguranje i osiguranje od neuposlenosti, na i iz plaće, koji se obračunavaju po zakonskim stopama tijekom godine od iznosa bruto plaće. Banka plaća ove poreze i doprinose u korist institucija Federacije Bosne i Hercegovine (na federalnoj i kantonalnoj razini), Republike Srpske i Brčko distrikta.

Osim toga, naknade za topni obrok, prijevoz i regres isplaćuju se u skladu sa domaćim zakonskim zahtjevima. Ovi troškovi se priznaju u dobit ili gubitak u razdoblju u kojem su nastali.

Dugoročna primanja uposlenih

Prema domaćim zakonskim propisima, prilikom odlaska u mirovinu uposlenici Banke imaju pravo na otpremninu, a po ispunjenju zakonskih uvjeta kao što su starost ili godine provedene u radnom odnosu, koja se u skladu sa internim aktima Banke dodjeljuje u visini od šest redovnih mjesечnih plaća uposlenika isplaćenih u zadnjih šest mjeseci.

Takve isplate se tretiraju kao ostala dugoročna primanja uposlenih koja godišnje obračunava ovlašteni aktuar koristeći metod projicirane kreditne jedinice. Diskontna stopa koja se koristi za obračun obvezne kreće se u rasponu kamatnih stopa domaćih korporativnih obveznica i vladinih obveznica koje postoje na tržištu.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.14. Finansijski aranžmani BiH sa Međunarodnim monetarnim fondom

Na osnovi finansijskih aranžmana sačinjenih krajem 2002. godine između Bosne i Hercegovine i Međunarodnog monetarnog fonda ("MMF"), izvješće o finansijskom položaju Banke sadrži sljedeće stavke koje se odnose na članstvo Bosne i Hercegovine u MMF-u: držanje specijalnih prava vučenja ("SDR-ovi"), obračunana kamata na držanje takvih SDR-ova, MMF-ov račun br. 1 i MMF-ov račun br. 2.

Ostale aktivne i pasivne stavke koje se odnose na MMF, a koje pripadaju ili koje su odgovornost Bosne i Hercegovine, evidentirane su na posebnom povjerilačkom fondu u okviru izvanbilančne evidencije (vidjeti Bilješku 34).

3.15. Pretpostavke i izvori neizvjesnosti procjena

Ključne pretpostavke i procjene vezane za materijalno značajne pozicije izvješća o finansijskom položaju su prikazane u nastavku:

U primjeni samo od 1. siječnja 2018. godine

Poslovni model

Bilješka 3.2.2.1.: Određivanje poslovnog modela u okviru kojeg se drži finansijska imovina i procjena ugovornih uvjeta finansijske imovine vezanih za zahtjev "plaćanje samo glavnice i kamate". Ove procjene određuju klasificiranje finansijske imovine po MSFI 9.

Umanjenje finansijske imovine

Od 1. siječnja 2018. godine Banka izračunava očekivane kreditne gubitke za određene klase finansijske imovine mjerene po amortiziranom trošku i dužničke instrumente mjerene po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Bilješka 32.1. opisuje pretpostavke korištene u određivanju ulaznih podataka u model za mjerjenje očekivanih kreditnih gubitaka, uključujući i zahtjev za budućim informacijama koje su korištene u 2018. godini.

Primjenjivo u oba razdoblja

Pravična vrijednost imovine i obveza

Poslovna politika Banke je da objavi informacije o pravičnoj vrijednosti imovine ili obveza za koje postoje zvanične tržišne informacije ili se vrijednost može izračunati na osnovi alternativnih tehnika vrednovanja i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u finansijskim izvješćima odražavaju najvjerojatniju i najkorisniju procjenu pravične vrijednosti za potrebe finansijskog izvješćivanja u skladu sa MSFI.

Deprecijacija i amortizacija i primijenjene stope deprecijacije i amortizacije

Obračun deprecijacije i amortizacije i stope deprecijacije i amortizacije su zasnovani na procijenjenom ekonomskom korisnom vijeku trajanja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine. Jednom godišnje Banka procjenjuje ekonomski korisni vijek trajanja na osnovi trenutnih predviđanja.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.16. Promjene u prezentiranju finansijskih izvješća

U pripremi finansijskih izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. godine, Banka je napravila određene izmjene u prikazivanju pozicija u temeljnim finansijskim izvješćima i prilagodila usporedne podatke kako slijedi:

- Izvješće o dobiti ili gubitku: drukčije prezentiranje pozicija u okviru Neto kamatnih prihoda i prikazivanje Finansijskog rezultata prije rezerviranja za očekivane kreditne gubitke,
- Izvješće o novčanim tokovima: reklassificiranje ulaganja u dužničke vrijednosne papire iz investicijskih u operativne aktivnosti.

Tablica u nastavku prikazuje promjenu u prezentiranju kamatnih prihoda i rashoda za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju:

U tisućama KM	Prethodno prikazano za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.	Efekat promjene u prezentiranju	Izmijenjeno prezentiranje za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.
Kamatni prihodi od finansijske imovine raspoložive za prodaju	16.358	9.552	25.910
Kamatni rashodi od finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	(9.552)	(9.552)

Povezane bilješke su prilagođene ovim promjenama. Ostale promjene u prikazivanju finansijskih izvješća nisu bile materijalno značajne i izvršene su kako bi se pojačala i unaprijedila korisnost informacija u finansijskim izvješćima.

Posljedične izmjene MSFI 7: "Finansijski instrumenti: Objavljivanja" su također primijenjene na tekuće razdoblje, ali ne i na usporedne podatke.

4. NETO KAMATNI PRIHODI

U tisućama KM	Za godinu koja završava 31. prosinca	
	2018.	2017.
Kamatni prihodi po osnovi:		
Dužničkih instrumenata po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dabit (Bilješka 16)	42.334	-
Finansijske imovine raspoložive za prodaju (Bilješka 15)	-	25.910
Ulaganja koja se drže do dospijeća (Bilješka 18)	-	12.621
Efekta negativne pasivne kamatne stope na depozite domaćih komercijalnih banaka	5.784	4.425
Depozita kod inozemnih banaka	37	18
Ostale finansijske imovine po amortiziranom trošku	31	22
Ukupno kamatni prihodi	48.186	42.996
Kamatni rashodi po osnovi:		
Efekata negativnih kamatnih stopa – dužnički instrumenti po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (Bilješka 16)	(13.613)	-
Efekata negativnih kamatnih stopa – Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (Bilješka 15)	-	(9.552)
Efekata negativnih kamatnih stopa – Depoziti kod inozemnih banaka	(10.780)	(11.470)
Ukupno kamatni rashodi	(24.393)	(21.022)
Neto kamatni prihodi	23.793	21.974

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

4. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

Efekti negativnih kamatnih stopa na depozite kod inozemnih banaka uključuju iznos od 8.507 tisuća KM na oročene depozite i iznos od 2.273 tisuće KM na depozite po viđenju (2017: uključivali su iznos od 8.887 tisuća KM na oročene depozite i iznos od 2.583 tisuće KM na depozite po viđenju).

Osnovicu za obračun kamata na depozite komercijalnih banaka čine ukupni depoziti komercijalnih banaka na računima rezervi u obračunskom razdoblju, koji se sastoje od iznosa obveznih rezervi i viška iznad obveznih rezervi.

Osnovicu za obračun obvezne rezerve komercijalnih banaka čine depoziti i pozajmljena sredstva, bez obzira na to u kojoj su valuti sredstva izražena. Također, utvrđena je jedinstvena stopa obvezne rezerve od 10% koju Banka primjenjuje na osnovicu za obračun obvezne rezerve.

Na iznos sredstava obvezne rezerve Banka ne obračunava naknadu, dok se na iznos sredstava iznad obvezne rezerve obračunava naknada koja je jednaka 50% stope koju primjenjuje Europska središnja banka na depozite komercijalnih banaka.

Efekti negativnih kamatnih stopa od kamatonosne finansijske imovine su rezultat negativnih kamatnih stopa na depozite kod inozemnih banaka i dužničke vrijednosne papire, a koje se, u skladu s aktualnim tržišnim uvjetima, nisu mogle izbjegći.

Efekti negativnih kamatnih stopa na depozite domaćih komercijalnih banaka su rezultat negativne kamatne stope na iznos sredstava iznad obvezne rezerve, a koja je u izvještajnim razdobljima iznosila 0,20% godišnje.

5. NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
U tisućama KM	2018.	2017.
Prihodi od naknada i provizija:		
od domaćih komercijalnih banaka	16.047	14.720
od usluga za Vladu i druge nebankarske komitente	1.162	1.114
	<u>17.209</u>	<u>15.834</u>
Rashodi od naknada i provizija:		
transakcije sa bankama u inozemstvu	(636)	(562)
	<u>(636)</u>	<u>(562)</u>
Neto prihodi od naknada i provizija	16.573	15.272

6. NETO REALIZIRANI DOBICI OD PRODAJE FINANSIJSKE IMOVINE PO PRAVIČNOJ VRJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUVATNU DOBIT

	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
U tisućama KM	2018.	
Realizirani dobici	4.277	
Realizirani gubici	-	
Neto realizirani dobici od prodaje finansijske imovine po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuvatnu dobit	4.277	

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

6. NETO REALIZIRANI DOBICI OD PRODAJE FINANCIJSKE IMOVINE PO PRAVIČNOJ VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUHVATNU DOBIT (NASTAVAK)

Na dan 31. prosinca 2018. godine neto realizirani dobici od prodaje finansijske imovine po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit uključuju neto iznos koji se sastoji od zaključnog stanja rezervi pravične vrijednosti u iznosu od 1.679 tisuća KM i rezerviranja za očekivane kreditne gubitke u iznosu od 2.598 tisuća KM za dužničke instrumente po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (vidjeti Bilješku 32.1.1.).

7. NETO REALIZIRANI DOBICI OD PRODAJE FINANCIJSKE IMOVINE RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU

	Za godinu koja završila 31. prosinca
U tisućama KM	2017.
Realizirani dobici	2.587
Realizirani gubici	-
Neto realizirani dobici od prodaje finansijske imovine raspoložive za prodaju	2.587

8. NETO DOBICI / (GUBICI) OD TEČAJNIH RAZLIKA

	Za godinu koja je završila 31. prosinca
U tisućama KM	2018. 2017.
Dobici od tečajnih razlika	727 577
Gubici od tečajnih razlika	(576) (1.137)
Neto dobici / (gubici) od tečajnih razlika	151 (560)

9. OSTALI PRIHODI

	Za godinu koja je završila 31. prosinca
U tisućama KM	2018. 2017.
Prihod od dividende (Bilješka 21)	589 763
Prihod od donacija	144 132
Ostali prihodi	789 654
UKUPNO	1.522 1.549

10. TROŠKOVI OSOBLJA

	Za godinu koja je završila 31. uposlenika
U tisućama KM	2018. 2017.
Plaće	10.515 10.280
Porezi i doprinosi	5.977 5.846
Ostala primanja uposlenika	2.694 2.667
Neto rezerviranja za otpremnine uposlenim (Bilješka 25)	(152) 226
UKUPNO	19.034 19.019

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

10. TROŠKOVI OSOBLJA (NASTAVAK)

Troškovi uposlenim uključuju 3.702 tisuće KM (2017.: 3.620 tisuća KM) obveznih doprinosa za mirovinsko osiguranje plaćenih javnim zavodima za mirovinsko osiguranje Bosne i Hercegovine. Doprinosi se računaju kao postotak bruto plaće. Na dan 31. prosinca 2018. godine Banka je imala 368 uposlenih radnika (2017.: 372 uposlena radnika).

11. ADMINISTRATIVNI I OSTALI OPERATIVNI TROŠKOVI

U tisućama KM	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
	2018.	2017.
Troškovi održavanja	2.695	2.494
Troškovi proizvodnje i dizajna novčanica i kovanica	1.751	1.429
Ostali administrativni i operativni troškovi	3.804	3.660
UKUPNO	8.250	7.583

12. NETO REZERVIRANJA ZA OČEKIVANE KREDITNE GUBITKE

U tisućama KM	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
	2018.	
Dobici od očekivanih kreditnih gubitaka:		
- od finansijske imovine koja se naknadno mjeri po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	15.122	
- od depozita kod inozemnih banaka	9.266	
- od ostale finansijske imovine	64	
- od specijalnih prava vučenja u MMF-u	3	
	24.455	
Gubici od očekivanih kreditnih gubitaka:		
- od finansijske imovine koja se naknadno mjeri po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(22.423)	
- od depozita kod inozemnih banaka	(10.165)	
- od ostale finansijske imovine	(39)	
- od specijalnih prava vučenja u MMF-u	(3)	
	(32.630)	
Neto povećanje u rezerviranjima za očekivane kreditne gubitke		(8.175)

Banka nije imala dobitke i gubitke po osnovi umanjenja finansijske imovine u skladu sa MRS-om 39 u 2017. godini.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

13. STRANA VALUTA U GOTOVINI

Stranu valutu u gotovini predstavlja:

U tisućama KM	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
Gotovina u trezorima u valutama:		
- EUR	274.025	236.330
- CHF	38	36
- USD	20	19
- GBP	16	17
UKUPNO	274.099	236.402

14. DEPOZITI KOD INOZEMNIH BANAKA

Analiza oročenih depozita i depozita po viđenju kod inozemnih banaka prema valutama, dana je kako slijedi:

U tisućama KM	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
Oročeni depoziti:		
- EUR	2.118.444	2.027.067
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(2.064)	-
UKUPNO	2.116.380	2.027.067
Depoziti po viđenju:		
- EUR	788.997	666.153
- CHF	3.741	2.482
- USD	2.765	2.921
- GBP	36	27
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(471)	-
UKUPNO	795.068	671.583

Oročeni depoziti kod inozemnih banaka, analizirani prema preostaloj ugovorenoj ročnosti, dani su kako slijedi:

U tisućama KM	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
Do mjesec dana	777.266	993.768
Od jednog do dva mjeseca	349.106	136.200
Od dva do tri mjeseca	583.230	449.303
Od tri do četiri mjeseca	155.532	117.154
Od četiri do dvanaest mjeseci	253.310	330.642
Ukupno	2.118.444	2.027.067
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(2.064)	-
UKUPNO	2.116.380	2.027.067

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

14. DEPOZITI KOD INOZEMNIH BANAKA (NASTAVAK)

Tijekom 2018. godine negativne kamatne stope na depozite po viđenju denominirane u EUR su se kretale u rasponu od 0,72% do 0,08% godišnje (2017.: negativne kamatne stope od 0,74% do 0,30% godišnje), a negativne kamatne stope na oročene depozite su se kretale u rasponu od 0,48% do 0,17% godišnje (2017.: od 0,65% do 0,36% godišnje).

Depoziti kod inozemnih banaka uključuju negativnu obračunatu kamatu u iznosu od 2.395 tisuća KM na dan 31. prosinca 2018. godine (2017.: uključivali su negativnu obračunatu kamatu u iznosu od 1.580 tisuća KM).

Prosječna stopa negativnog efektivnog prinosa na depozite je iznosila 0,42% godišnje (2017.: prosječna stopa negativnog efektivnog prinosa 0,43% godišnje)

Analiza depozita kod inozemnih banaka prema vrsti banke u koju su investirani, dana je kako slijedi:

U tisućama KM	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
Središnje banke	2.009.539	1.268.300
Komercijalne banke	904.444	1.430.350
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (Bilješka 32.1.1.)	<u>(2.535)</u>	-
UKUPNO	2.911.448	2.698.650

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

14. DEPOZITI KOD INOZEMNIH BANAKA (NASTAVAK)

Zemljopisna analiza depozita kod inozemnih banaka može se izvršiti na sljedeći način:

U tisućama KM	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
Luksemburg		
Oročeni depoziti	1.224.011	837.201
Depoziti po viđenju	<u>234.620</u>	<u>156.307</u>
	1.458.631	993.508
Švicarska		
Oročeni depoziti	484.453	525.373
Depoziti po viđenju	<u>1.000</u>	<u>1.538</u>
	485.453	526.911
Njemačka		
Oročeni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	<u>479.941</u>	<u>434.215</u>
	479.941	434.215
Velika Britanija		
Oročeni depoziti	409.980	97.649
Depoziti po viđenju	<u>-</u>	<u>-</u>
	409.980	97.649
Francuska		
Oročeni depoziti	-	469.182
Depoziti po viđenju	<u>78.206</u>	<u>78.137</u>
	78.206	547.319
SAD		
Oročeni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	<u>1.772</u>	<u>1.386</u>
	1.772	1.386
Nizozemska		
Oročeni depoziti	-	97.662
Depoziti po viđenju	<u>-</u>	<u>-</u>
	-	97.662
Ukupno oročeni depoziti	2.118.444	2.027.067
Ukupno depoziti po viđenju	795.539	671.583
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	<u>(2.535)</u>	<u>-</u>
UKUPNO	2.911.448	2.698.650

15. FINANCIJSKA IMOVINA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju predstavljala je kvalitetne instrumente sa visokim stupnjem utrživosti i likvidnosti, kreditnog rejtinga od AAA do BBB u 2017. godini (Pogledati Bilješku 32.1.). Portfelj se sastojao od kratkoročnih i dugoročnih dužničkih vrijednosnih papira sa fiksnom kamatnom stopom, koje izdaju vlade stranih država. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju bila je denominirana u EUR.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

15. FINANCIJSKA IMOVINA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU (NASTAVAK)

Struktura finansijske imovine raspoložive za prodaju je bila sljedeća:

U tisućama KM	31. prosinca 2017.
Dužnički vrijednosni papiri	6.143.154
Obračunana kamata	58.917
UKUPNO	6.202.071

Prosječna stopa efektivnog prinosa na finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju iznosila je 0,35% godišnje.

Zemljopisna analiza finansijske imovine raspoložive za prodaju može se izvršiti na sljedeći način:

	31. prosinca 2017.	
	u tisućama KM	%
<i>Francuska</i>	1.654.622	26,67
<i>Belgija</i>	976.652	15,75
<i>Njemačka</i>	732.285	11,81
<i>Španija</i>	728.413	11,74
<i>Austrija</i>	644.753	10,40
<i>Nizozemska</i>	565.017	9,11
<i>Italija</i>	552.722	8,91
<i>Finska</i>	341.643	5,51
<i>Slovačka</i>	5.964	0,10
UKUPNO	6.202.071	100,00

Analiza promjena pravične vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju može se izvršiti na sljedeći način:

U tisućama KM	2017.
Na dan 1. siječnja	5.025.829
Kupovine tijekom godine	3.887.900
Prodaje tijekom godine	(470.089)
Prihod od kamata priznan tijekom godine (Bilješka 4)	25.910
Efekti negativnih kamatnih stopa priznani tijekom godine (Bilješka 4)	(9.552)
Dospijeća vrijednosnih papira	(2.155.608)
Dospijeća kupona	(86.429)
Usklađivanje pravične vrijednosti	(15.890)
Na dan 31. prosinca	6.202.071

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

16. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO PRAVIČNOJ VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUHVATNU DOBIT

Dužnički instrumenti po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit predstavljaju kvalitetne dužničke vrijednosne papire sa visokim stupnjem utrživosti i likvidnosti, kreditnog rejtinga od AAA do BBB (Pogledati Bilješku 32.1.). Portfelj se sastoji od kratkoročnih i dugoročnih dužničkih vrijednosnih papira sa fiksnom kamatnom stopom, koje izdaju vlade stranih država. Dužnički instrumenti po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit su denominirani u EUR.

Struktura dužničkih instrumenata po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je sljedeća:

U tisućama KM	31. prosinca 2018.
Dužnički vrijednosni papiri	8.153.320
Obračunana kamata	72.119
UKUPNO	8.225.439

Prosječna stopa efektivnog prinosa na dužničke instrumente po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit iznosila je 0,41% godišnje.

Zemljopisna analiza dužničkih instrumenata po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit može se izvršiti na sljedeći način:

31. prosinca 2018.		
	U tisućama KM	%
<i>Francuska</i>	2.211.257	26,87
<i>Njemačka</i>	1.504.585	18,29
<i>Belgija</i>	1.083.041	13,17
<i>Austrija</i>	950.959	11,56
<i>Španija</i>	844.614	10,27
<i>Nizozemska</i>	568.172	6,91
<i>Italija</i>	549.084	6,68
<i>Finska</i>	513.727	6,25
UKUPNO	8.225.439	100,00

Analiza promjena pravične vrijednosti dužničkih instrumenata po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit može se izvršiti na sljedeći način:

U tisućama KM	2018.
Na dan 1. siječnja (Bilješka 2.6.(a))	7.473.857
Kupovine tijekom godine	3.766.969
Prodaje tijekom godine	(653.879)
Prihod od kamata priznan tijekom godine (Bilješka 4)	42.334
Efekti negativnih kamatnih stopa priznani tijekom godine (Bilješka 4)	(13.613)
Dospijeća vrijednosnih papira	(2.265.677)
Dospijeća kupona	(118.162)
Usklađivanje pravične vrijednosti	(6.390)
Na dan 31. prosinca	8.225.439

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

16. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO PRAVIČNOJ VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUVATNU DOBIT (NASTAVAK)

Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke nije priznana u izvješću o finansijskom položaju za dužničke instrumente po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente koji se mjere po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit dio su kapitala Banke. Promjene u rezerviranjima za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente koji se mjere po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit dane su u Bilješci 32.1.1.

17. MONETARNO ZLATO

Banka drži monetarno zlato na računu u banci u Švicarskoj, a fizički je locirano u trezoru Banke Engleske. Vrijednost monetarnog zlata na dan 31. prosinca 2018. godine iznosi 209.996 tisuća KM, što predstavlja 96.000 unci zlata po vrijednosti od 2.187 KM po unci (2017.: 203.908 tisuća KM, što je predstavljalo 96.000 unci zlata po vrijednosti od 2.124 KM po unci).

Od 1. siječnja 2018. godine, Banka je promijenila računovodstvenu politiku koja se odnosi na računovodstveni tretman monetarnog zlata. Za više informacija, pogledati Bilješku 2.6. i Bilješku 3.3.

Analiza promjena pravične vrijednosti monetarnog zlata može se izvršiti na sljedeći način:

U tisućama KM

	2018.	2017.
Na dan 1. siječnja - iskazano	203.908	205.102
Promjena računovodstvene politike	(50)	
Na dan 1. siječnja - prepravljeno	203.858	205.102
Kupovine tijekom godine	-	
Rezerve pravične vrijednosti za monetarno zlato (od 1. siječnja 2018.)	6.138	
Rezerve pravične vrijednosti za monetarno zlato (prije 1. siječnja 2018.)	-	(1.194)
- <i>Promjene u cijeni zlata</i>	-	25.387
- <i>(Gubici) od tečajnih razlika po osnovi prevođenja USD / KM</i>	-	(26.581)
Na dan 31. prosinca	209.996	203.908

18. ULAGANJA KOJA SE DRŽE DO DOSPIJEĆA

Sva ulaganja koja se drže do dospijeća imala su kreditni rejting od AAA do BBB (Pogledati Bilješku 32.1.) i bila su denominirana u EUR.

Struktura ulaganja koja se drže do dospijeća je sljedeća:

U tisućama KM

	31. prosinca 2017.
Dužnički vrijednosni papiri	1.206.306
Obračunana kamata	7.756
UKUPNO	1.214.062

Prosječna stopa efektivnog prinosa na ulaganja koja se drže do dospijeća iznosila je 1,04% godišnje.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

18. ULAGANJA KOJA SE DRŽE DO DOSPIJEĆA (NASTAVAK)

Zemljopisna analiza ulaganja koja se drže do dospijeća može se izvršiti na sljedeći način:

	31. prosinca 2017.
<i>Francuska</i>	u tisućama KM
	411.431
<i>Italija</i>	33,90
	216.636
<i>Belgija</i>	17,84
	203.629
<i>Finska</i>	16,77
	180.686
<i>Austrija</i>	14,88
	161.278
<i>Nizozemska</i>	13,28
	40.402
UKUPNO	3,33
	1.214.062
	100,00

Analiza promjena u ulaganjima koja se drže do dospijeća može se izvršiti na sljedeći način:

U tisućama KM	2017.
Na dan 1. siječnja	1.132.328
Kupovine tijekom godine	90.720
Prihod od kamata priznan tijekom godine (Bilješka 4)	12.621
Dospijeća kupona	(21.607)
Na dan 31. prosinca	1.214.062

19. OSTALA IMOVINA

U tisućama KM	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
Aktivna vremenska razgraničenja	6.811	7.931
Potraživanja od domaćih banaka	1.735	1.690
Numizmatičke zbirke	741	764
Ostala razna aktiva	596	598
Žiro računi	553	436
Zajmovi zaposlenim	122	236
Avansi	1	1
Potraživanja od službenika po osnovi manjka gotovog novca	600	600
Umanjeno za ispravku vrijednosti ostalih potraživanja	(600)	(600)
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(5)	-
UKUPNO	10.554	11.656

Na dan 31. prosinca 2018. godine aktivna vremenska razgraničenja uključuju troškove u iznosu od 5.816 tisuća KM nastalih po osnovi proizvodnje novčanica i kovanica (31. prosinca 2017.: 7.564 tisuće KM nastalih po osnovi proizvodnje novčanica i kovanica). Kako je objašnjeno u Bilješci 3.11, počevši od veljače 2017. godine, ovi troškovi se početno razgraničavaju i naknadno amortiziraju kroz razdoblje od pet godina.

20. NEKRETNINE, OPREMA I NEMATERIJALNA IMOVINA

U tisućama KM	Oprema		Imovina u pripremi	Nekretnine i oprema ukupno	Softveri i ostala nematerijalna imovina	Nematerijalna imovina u pripremi	Nematerijalna imovina ukupno
	Zemljište i zgrade	namještaj					
Nabavna vrijednost							
Na dan 1. siječnja 2017.	42.992	22.612	1.826	933	1.829	70.192	14.262
Nabave	-	-	-	-	2.550	2.550	-
Stavljeni u uporabu	162	1.257	425	45	(1.889)	-	313
Otpisi i otuđenja	-	(396)	(327)	(9)	-	(732)	(121)
Transferi	1.214	553	-	41	(1.808)	-	46
Na dan 31. prosinca 2017.	44.368	24.026	1.924	1.010	682	72.010	14.500
Nabave	-	-	-	-	1.322	1.322	-
Stavljeni u uporabu	-	1.190	34	36	(1.260)	-	353
Otpisi i otuđenja	-	(333)	(59)	(5)	-	(397)	(24)
Transferi	-	704	11	-	(715)	-	188
Na dan 31. prosinca 2018.	44.368	25.587	1.910	1.041	29	72.935	15.017
Akumulirana deprecijacija i amortizacija							
Na dan 1. siječnja 2017.	4.122	18.967	1.739	683	-	25.511	13.514
Trošak amortizacije	518	1.111	80	54	-	1.763	272
Otpisi i otuđenja	-	(393)	(327)	(9)	-	(729)	(121)
Na dan 31. prosinca 2017.	4.640	19.685	1.492	728	-	26.545	13.665
Trošak amortizacije	755	1.198	97	58	-	2.108	318
Otpisi i otuđenja	-	(331)	(59)	(5)	-	(395)	(24)
Na dan 31. prosinca 2018.	5.395	20.552	1.530	781	-	28.258	13.959
Neto knjigovodstvena vrijednost							
Na dan 1. siječnja 2018.	39.728	4.341	432	282	682	45.465	835
Na dan 31. prosinca 2018.	38.973	5.035	380	260	29	44.677	1.058

Na datume 31. prosinca 2018. i 2017. godine, Banka nije imala nikakvih terećenja po osnovi svojih nekretnina, opreme i nematerijalne imovine.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

21. OSTALA ULAGANJA

Struktura vlasničkih instrumenata po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je sljedeća:

U tisućama KM	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
<i>Vlasnički vrijednosni papiri</i>		
Dionice Banke za međunarodne namire (BIS) Bazel (Bilješka 27)	27.803	27.803
Dionice SWIFT-a	10	10
UKUPNO	27.813	27.813

Na dan 1. siječnja 2018. godine Banka je odredila ova vlasnička ulaganja kao vlasničke instrumente po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit po MSFI 9. Do 31. prosinca 2017. godine ova ulaganja su bila klasificirana kao raspoloživa za prodaju prema MRS-u 39.

Vlasnički vrijednosni papiri se sastoje od običnih dionica Banke za međunarodne namire (u daljem tekstu: BIS) po nominalnoj vrijednosti od 5.000 SDR po dionici (plaćenih u iznosu od 25% njihove nominalne vrijednosti od strane bivše Jugoslavije). U skladu sa Statutom BIS-a, preostalih 75% nominalne vrijednosti dionica se uplaćuje po pozivu BIS-a od strane Banke.

Dionice SWIFT-a se sastoje od dvije obične dionice i njihova ukupna vrijednost je 10 tisuća KM.

Dionice BIS-a i SWIFT-a predstavljaju nekotirane vlasničke instrumente čija se pravična vrijednost ne može pouzdano ustvrditi i stoga se evidentiraju po trošku stjecanja.

Tijekom godine Banka je primila dividende od BIS-a u iznosu od 589 tisuća KM (2017.: 763 tisuće KM) (Bilješka 9).

22. GOTOV NOVAC U OPTJECAJU

Gotov novac u optjecaju se može analizirati na sljedeći način:

U tisućama KM	2018.	2017.
Gotov novac stavljen u optjecaj – Na dan 1. siječnja	4.319.360	4.066.804
Povećanje gotovog novca u opticaju tijekom godine	431.254	252.556
Gotov novac stavljen u optjecaj – Na dan 31. prosinca	4.750.614	4.319.360

Od valute stavljene u optjecaj u ukupnom iznosu od 4.750.614 tisuća KM sa 31. prosincem 2018. godine, 605 tisuća KM stavljeno je u optjecaj izvan Bosne i Hercegovine (2017.: 605 tisuća KM od 4.319.360 tisuća KM).

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

22. GOTOV NOVAC U OPTJECAJU (NASTAVAK)

Nominalna vrijednost	31. prosinca 2018.		31. prosinca 2017.	
	Kom.	Vrijednost u tisućama KM	Kom.	Vrijednost u tisućama KM
Kovanice 0,05	70.591.960	3.529	64.264.227	3.213
Kovanice 0,10	103.899.364	10.390	96.699.045	9.670
Kovanice 0,20	75.154.592	15.031	70.032.596	14.007
Kovanice 0,50	36.191.317	18.096	33.609.811	16.805
Kovanice 1	52.287.706	52.288	47.884.620	47.885
Kovanice 2	14.653.353	29.307	13.585.230	27.170
Kovanice 5	10.871.548	54.358	10.020.723	50.104
Novčanice 10	12.889.248	128.891	11.150.353	111.504
Novčanice 20	8.354.535	167.091	8.718.265	174.365
Novčanice 50	19.623.638	981.182	18.379.804	918.990
Novčanice 100	24.249.404	2.424.940	21.225.491	2.122.549
Novčanice 200	4.327.553	865.511	4.115.492	823.098
UKUPNO	433.094.218	4.750.614	399.685.657	4.319.360

23. DEPOZITI BANAKA

Struktura depozita banaka prikazana je u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
Depoziti domaćih komercijalnih banaka	5.522.701	5.032.593
Računi rezervi organizacijskih dijelova Banke	553	436
Posebni depoziti komercijalnih banaka – blokirana sredstva	36	36
UKUPNO	5.523.290	5.033.065

Depoziti domaćih komercijalnih banaka služe za ispunjavanje obveza prema obveznim rezervama, za poravnanje platnih zaduženja i za transakcije između komercijalnih banaka i Banke. Na dan 31. prosinca 2018. godine ukupan iznos od 5.522.701 tisuće KM predstavlja depozite 24 banke (2017.: iznos od 5.032.593 tisuće KM predstavlja je depozite 24 banke).

Kamata na depozite domaćih komercijalnih banaka je obračunana u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine na iznos viška iznad obvezne rezerve. Politika obračunavanja kamatnih stopa na depozite domaćih komercijalnih banaka tijekom izvještajnih razdoblja prikazana je u Bilješci 4.

Depoziti banaka uključuju negativnu obračunatu kamatu u iznosu od 513 tisuća KM na dan 31. prosinca 2018. godine (31. prosinca 2017: uključivali su negativnu obračunatu kamatu u iznosu od 449 tisuća KM).

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

24. DEPOZITI VLADE I OSTALIH DEPONENATA

Struktura depozita Vlade i ostalih deponenata prikazana je u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
Depoziti za proračun institucija BiH	494.575	448.079
Depoziti javnih institucija	125.501	76.120
Depoziti ostalih vlada i vladinih institucija	89.286	100.503
Depozitni račun po transakcijama Međunarodnog monetarnog fonda	5	6
UKUPNO	709.367	624.708

25. REZERVIRANJA ZA OBVEZE I TROŠKOVE

Rezerviranja za obveze i troškove se odnose na rezerviranja za otpremnine uposlenim i rezerviranja za potencijalne obveze po osnovi sudske sporova.

Sudske sporove

Banka se pojavljuje kao tužena strana u jednom sudsakom procesu koji proizlazi iz njenog poslovanja. Banka osporava tu tužbu i na osnovi pravnog savjeta smatra da isti neće dovesti do drugih materijalno značajnih obveza.

Promjene u rezerviranjima za obveze i troškove prikazane su u sljedećoj tablici:

U tisućama KM

	Sudske sporovi	Otpremnine uposlenim	2018. Ukupno
Na dan 1. siječnja	150	1.500	1.650
Oslobađanje rezerviranjima	(70)	(152)	(222)
Povećanje u rezerviranjima	-	-	-
Ukupno priznano u dobit ili gubitak	(70)	(152)	(222)
Plaćeni iznosi	(80)	(89)	(169)
Na dan 31. prosinca	-	1.259	1.259

U tisućama KM

	Sudske sporovi	Otpremnine uposlenim	2017. Ukupno
Na dan 1. siječnja	150	1.461	1.611
Oslobađanje rezerviranjima	-	(12)	(12)
Povećanje u rezerviranjima	-	238	238
Ukupno priznano u dobit ili gubitak	-	226	226
Plaćeni iznosi	-	(187)	(187)
Na dan 31. prosinca	150	1.500	1.650

Na osnovi izračuna rezerviranja za otpremnine uposlenim urađenog od strane neovisnog aktuara za 2018. godinu, Banka je smanjila rezerviranja za otpremnine uposlenim i priznala aktuarski dobitak na poziciji troškova osoblja.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

26. OSTALE OBVEZE

Struktura ostalih obveza dana je u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
MMF-ovi računi broj 1 i 2 (Bilješka 34)	1.628	1.593
Dobavljači	1.036	1.533
Depoziti Svjetske banke	184	56
Ukalkulirani troškovi i ostala pasiva	177	419
Odloženi prihod	167	300
Obveze prema uposlenim	35	-
Obveze po osnovi raspodjele dobiti u državni proračun (Bilješka 28)	-	7.311
UKUPNO	3.227	11.212

27. KAPITAL

Struktura kapitala i rezervi je prikazana u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
Početni kapital	25.000	25.000
Generalne rezerve (zadržana dobit)	514.720	542.766
Ostale rezerve	31.300	31.300
Rezerve pravične vrijednosti – dužnički i vlasnički instrumenti po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	133.696	-
Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke	8.993	-
Rezerve pravične vrijednosti – finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	93.120
Rezerve pravične vrijednosti – monetarno zlato (od 1. siječnja 2018.)	6.138	-
Rezerve pravične vrijednosti – monetarno zlato (do 1. siječnja 2018.)	-	(39.551)
UKUPNO	719.847	652.635

Početni kapital

Početni kapital predstavlja nominalni kapital koji je prema Zakonu o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine uplaćen 12. lipnja 1998. godine.

Generalne rezerve (zadržana dobit)

Generalne rezerve (zadržana dobit) čini akumulirana nedistribuirana dobit Banke od početka njenog rada, 11. kolovoza 1997. godine. Status generalnih rezervi (zadržane dobiti) je u nadležnosti Upravnog vijeća Banke. Generalne rezerve (zadržana dobit) se primarno koriste za alokaciju neto gubitka Banke, kako je propisano člankom 28. Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

27. KAPITAL (NASTAVAK)

Ostale rezerve

Ostale rezerve se odnose na:

- rezerve od donacija u iznosu od 3.497 tisuća KM, i odnose se na novčane donacije primljene od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine 12. lipnja 1998. godine. Status ovih rezervi je reguliran Odlukom Upravnog vijeća Banke uz odobrenje Predsjedništva Bosne i Hercegovine. Pravo raspolaganja rezervama od donacija je u nadležnosti Upravnog vijeća Banke.
- sredstva primljena u skladu sa Sporazumom o sukcesiji bivše Jugoslavije u iznosu od 27.803 tisuće KM i odnose se na dionice Banke kod Banke za međunarodne namire (BIS) Bazel (vidjeti Bilješku 21).

28. RASPODJELA DOBITI

Raspodjela neto dobiti Banke vrši se suglasno Zakonu o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine.

Odredbama citiranog zakona definirani su kriteriji raspodjele neto dobiti, po kojima Banka usmjerava 60% tekuće dobiti na račun institucije zadužene za proračun Bosne i Hercegovine, ukoliko zadovolji kriterij da iznos početnog kapitala i generalnih rezervi (zadržane dobiti) bude jednak 5,00% ukupnog iznosa monetarne pasive.

Ovaj odnos, prije raspodjele dobiti u 2018. godini iznosio je 4,84% (2017.: 5,64%). Suglasno odluci Upravnog vijeća, cijeli iznos neto dobiti za finansijsku 2018. godinu u iznosu od 8.431 tisuće KM je alociran u generalne rezerve (zadržanu dobit) Banke (2017: 60% neto dobiti za finansijsku 2017. godinu u iznosu od 7.311 tisuća KM je bilo raspoređeno državnom proračunu, a 40%, odnosno iznos od 4.874 tisuće KM je bio usmjeren u generalne rezerve (zadržanu dobit) Banke).

2018.

Prije raspodjele dobiti

(u tisućama KM)

Monetarna pasiva	10.983.271
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	531.289
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	4,84%

Raspodjela dobiti

(u tisućama KM)

Neto dobit prije raspodjele	8.431
Raspodjela dobiti u generalne rezerve (zadržanu dobit)	8.431

Nakon raspodjele dobiti

(u tisućama KM)

Monetarna pasiva	10.983.271
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	539.720
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	4,91%

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

28. RASPODJELA DOBITI (NASTAVAK)

2017.

Prije raspodjele dobiti

	(u tisućama KM)
Monetarna pasiva	9.977.133
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	562.892
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	5,64%

Raspodjela dobiti

	(u tisućama KM)
Neto dobit prije raspodjele	12.185
Raspodjela dobiti u državni proračun	7.311
Raspodjela dobiti u generalne rezerve (zadržanu dobit)	4.874

Nakon raspodjele dobiti

	(u tisućama KM)
Monetarna pasiva	9.977.133
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	567.766
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	5,69%

29. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

Za potrebe Izvješća o novčanim tokovima, novac i novčani ekvivalenti se sastoje od:

U tisućama KM	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
Devizni depoziti po viđenju	795.539	671.583
Devizni depoziti sa rokom dospijeća do tri mjeseca ili kraće, od datuma stjecanja	605.552	1.151.332
Strana valuta u gotovini	274.099	236.402
Specijalna prava vučenja u Međunarodnom monetarnom fondu	2.236	1.531
Žiro računi	553	436
Ukupno	1.677.979	2.061.284
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(1.619)	-
UKUPNO	1.676.360	2.061.284

Promjene u očekivanim kreditnim gubicima na novac i novčane ekvivalente su dani u nastavku:

U tisućama KM	2018.
Na dan 1. siječnja - iskazano	-
Efekti očekivanih kreditnih gubitaka na novac i novčane ekvivalente po MSFI 9	1.283
Na dan 1. siječnja - prepravljenio	1.283
Devizni depoziti po viđenju	(92)
Devizni depoziti sa rokom dospijeća do tri mjeseca ili kraće, od datuma stjecanja	428
Strana valuta u gotovini	-
Specijalna prava vučenja u Međunarodnom monetarnom fondu	-
Žiro računi	-
Na dan 31. prosinca	1.619

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

30. ARANŽMAN VALUTNOG ODBORA

Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine definirano je operativno pravilo „valutni odbor“ za izdavanje KM, prema kojem se KM izdaje samo uz kupovinu konvertibilne strane valute uz puno pokriće u neto deviznim rezervama.

Članak 31. Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine zahtijeva da ukupan iznos njene monetarne pasive nikada ne bude veći od njenih neto deviznih rezervi.

Detalji poštivanja tog pravila su sljedeći:

U tisućama KM	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
Bruto devizne rezerve	11.623.218	10.556.624
Strana valuta u gotovini	274.099	236.402
Depoziti kod inozemnih banaka	2.911.448	2.698.650
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	6.202.071
Dužnički instrumenti po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	8.225.439	-
Monetarno zlato	209.996	203.908
Specijalna prava vučenja u Međunarodnom monetarnom fondu	2.236	1.531
Ulaganja koja se drže do dospijeća	-	1.214.062
Obveze prema nerezidentima	1.812	1.649
Neto devizne rezerve (bruto devizne rezerve umanjene za obveze prema nerezidentima)	11.621.406	10.554.975
Monetarna pasiva	10.983.271	9.977.133
Gotov novac u optjecaju	4.750.614	4.319.360
Depoziti banaka	5.523.290	5.033.065
Depoziti Vlade i ostalih deponenata	709.367	624.708
NETO STRANA AKTIVA (neto devizne rezerve umanjene za monetarnu pasivu)	638.135	577.842

31. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM OSOBAMA

Banka u okviru svog redovnog poslovanja stupa u transakcije sa povezanim osobama. Imajući u vidu da je Banka osnovana aktom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, a da je početni kapital uplaćen od strane Vijeća ministara BiH, transakcije koje se odvijaju u okviru redovnih operacija Banke sa državom i državnim institucijama predstavljaju transakcije sa povezanim osobama. Pored toga, Banka smatra da ima izravni odnos povezane osobe sa članovima upravljačke strukture, bliskim članovima porodica članova upravljačke strukture i društvima pod kontrolom, zajedničkom kontrolom ili značajnim utjecajem članova upravljačke strukture i bliskih članova njihovih porodica.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvešća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

31. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM OSOBAMA (NASTAVAK)

Transakcije sa državom i državnim institucijama prikazane su u slijedećim tablicama:

U tisućama KM

2018.	Izloženost	Pasiva	Prihodi	Rashodi
Država	-	505.897	-	-
Državne institucije				
Uprava za neizravno oporezivanje	-	45.635	-	-
Bosne i Hercegovine	-	90.975	-	-
Agencija za osiguranje depozita				
Bosne i Hercegovine	-	642.507	-	-
UKUPNO	-	642.507	-	-

U tisućama KM

2017.	Izloženost	Pasiva	Prihodi	Rashodi
Država	-	492.837	-	-
Državne institucije				
Uprava za neizravno oporezivanje	-	10.146	-	-
Bosne i Hercegovine	-	45.879	-	-
Agencija za osiguranje depozita				
Bosne i Hercegovine	-	548.862	-	-
UKUPNO	-	548.862	-	-

Naknade ključnim članovima upravljačke strukture

Ukupne naknade ključnim članovima upravljačke strukture (članovi Uprave i Upravnog vijeća) u 2018. godini iznosile su 964 tisuće KM, od čega se 590 tisuća KM odnosilo na plaće i ostale naknade, a 374 tisuće KM na poreze i doprinose (u 2017. godini ukupan iznos od 991 tisuće KM odnosio se na plaće i ostale naknade u iznosu od 626 tisuća KM, a 365 tisuća KM na poreze i doprinose).

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA

Finansijski instrumenti koji predstavljaju izloženost Banke finansijskim rizicima (kreditni rizik, tržišni rizici i rizik likvidnosti) su:

- Strana valuta u gotovini,
- Depoziti kod inozemnih banaka (središnjih banaka, poslovnih banaka i BIS banke),
- Specijalna prava vučenja u MMF-u,
- Dužnički vrijednosni papiri,
- Monetarno zlato,
- Vlasnički vrijednosni papiri i
- Ostala finansijska imovina (potraživanja od domaćih banaka, zajmovi uposlenim i ostala potraživanja).

32.1. Kreditni rizik

Primjenjivo u oba razdoblja

Kreditni rizik predstavlja rizik nastanka finansijskog gubitka za Banku ukoliko ugovorna strana vezano za finansijski instrument ne ispuni svoje ugovorne obveze i proizlazi uglavnom iz ulaganja u depozite u drugim bankama i ulaganja u vrijednosne papire (devizne rezerve). Upravljanje ovom vrstom rizika ostvaruje se putem odabira ugovornih strana visokog kreditnog rejtinga, dodijeljenog od strane međunarodno priznatih rejting agencija, ograničenjem roka, kontroliranjem obujma i dinamike investiranja.

Kompozitni kreditni rejting predstavlja prosjek razina postojećih kreditnih rejtinga dodijeljenih određenom emitentu od strane najmanje dvije od tri rejting agencije (Standard & Poor's, Fitch Ratings ili Moody's). Kreditni rejtinzi se prate na dnevnoj osnovi.

Za sredstva koja su evidentirana u izvanbilančnoj evidenciji, Banka nije izložena kreditnom riziku, jer sav rizik koji eventualno može rezultirati iz osnova plasmana tih sredstava snose ugovorno vlasnici sredstava (vidjeti Bilješku 34).

U primjeni od 1. siječnja 2018. godine

Primjena MSFI 9 od 1. siječnja 2018. godine je utjecala na način procjene kreditnog rizika Banke. Banka je u proces upravljanja kreditnim rizikom inkorporirala zahtjev za izračunom očekivanih kreditnih gubitaka za finansijsku imovinu na koju se odnosi primjena MSFI 9. Finansijska imovina Banke za koju se vrši izračun očekivanih kreditnih gubitaka obuhvata: depozite kod inozemnih banaka, specijalna prava vučenja u MMF-u, dužničke vrijednosne papire, potraživanja od domaćih banaka, zajmove uposlenim i ostala potraživanja.

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka

Prilikom procjene kreditnog rizika druge ugovorne strane Banka koristi kompozitni kreditni rejting kao kriterij za određivanje granice izloženosti kreditnom riziku. U nedostatku kreditnog rejtinga, Banka procjenjuje kapacitet dužnika da uredno izmiruje dospjele ugovorne novčane obveze.

MSFI 9 propisuje model umanjenja vrijednosti finansijske imovine koji se odvija u tri faze na temelju promjena razina kreditnog rizika od početnog priznavanja kao što je prikazano u nastavku:

1. **Faza 1 raspodjele izloženosti** – Prilikom početnog priznavanja sva finansijska imovina za koju je ocijenjeno da se mora vršiti umanjenje vrijednosti, prema MSFI 9, alocirana je u Fazu 1.
2. **Faza 2 raspodjele izloženosti** – Ukoliko dođe do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na početno priznavanje, finansijska imovina prelazi u Fazu 2.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.1. Kreditni rizik (nastavak)

3. Faza 3 raspodjele izloženosti – Ukoliko se finansijskoj imovini dodijeli status defaulta, finansijska imovina prelazi u Fazu 3.

Za finansijske instrumente koji se nalaze u Fazi 1, izračunavaju se 12-mjesečni očekivani kreditni gubici. Za finansijske instrumente koji se nalaze u Fazi 2 ili Fazi 3, izračunavaju se cjeloživotni očekivani kreditni gubici.

Značajno povećanje kreditnog rizika

Banka smatra da se kreditni rizik finansijskog instrumenta nije značajno povećao u odnosu na trenutak inicijalnog izlaganja kreditnom riziku, ako se ustvrdi da je taj instrument niskog kreditnog rizika na datum izvješćivanja. Banka smatra da izloženosti, odnosno finansijski instrumenti, imaju nizak kreditni rizik ako je razina kompozitnog kreditnog rejtinga dužnika AA minus (AA-) ili bolji, odnosno ako procjenjuje da nerejtingovani dužnik ima veliki kapacitet da uredno izmiruje dospjele ugovorne novčane obveze.

Kriterij za transfer izloženosti u Fazu 2 je smanjenje ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga za više od dva podioka u odnosu na datum početnog priznavanja i/ili smanjenje ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga ispod investibilne razine kompozitnog kreditnog rejtinga, tj. ispod ocjene BBB minus (BBB-).

Ako se finansijski instrument sastoji iz više tranši koje su inicijalno priznane (kupljene) u različitim razdobljima, a koje su u različitim razdobljima imale različite kompozitne rejtinge, konzervativnim pristupom relevantnim se uzima izračunano povećanje kreditnog rizika od najvišeg podioka.

Ukoliko je do promjene ocjene kreditnog rizika došlo uslijed promjene metodologije rejting agencije i ne radi se o značajnom povećanju kreditnog rizika u odnosu na inicijalno procijenjene rizike, izloženosti se ne klasificuju u Fazu 2.

Banka za individualne finansijske instrumente na osnovi svoje analize može odrediti alokaciju finansijskog instrumenta u Fazu 2 ili Fazu 3.

Izloženost se može vratiti iz Faze 2 u Fazu 1 ukoliko su otklonjeni uzroci koji su doveli do transfera u Fazu 2 i to minimalno 90 dana nakon otklanjanja uzroka.

Pored navedenih kriterijuma, vrijede i pretpostavke prema kojima ako plaćanje kasni 30 dana, finansijski instrument prelazi u Fazu 2 (eng. Underperforming), odnosno ako plaćanje kasni 90 dana onda prelazi u Fazu 3 (eng. Nonperforming), te se u ovim slučajevima smatra da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika.

Definicija statusa neispunjavanja obveza (eng. Default)

Kriteriji za status neispunjavanja obveza su objektivni dokazi umanjenja vrijednosti, i to posebno:

- značajne finansijske poteškoće emitenta vrijednosnog papira,
- kršenje ugovornih obveza u smislu kašnjenja po obvezama glavnice i kamate,
- eventualno restrukturiranje ili izmjena postojećih uvjeta servisiranja obveza po osnovi duga proizašlog iz finansijskog instrumenta iz razloga koji se odnose na finansijske poteškoće emitenta,
- vjerojatnoća bankrota i/ili likvidacije ili drugi oblik finansijske reorganizacije,
- nestanak aktivnog tržišta za trgovanje.

32. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.1. Kreditni rizik (nastavak)

Izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka

Izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka (eng. ECL) se vrši ili na 12-mjesečnoj ili na cjeloživotnoj osnovi u ovisnosti od tome koja je razina kompozitnog kreditnog rejtinga instrumenta, da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od momenta početnog priznavanja finansijske imovine ili u ovisnosti o tome da li se smatra da je finansijska imovina kreditno umanjena. Očekivani kreditni gubici se izračunavaju kao proizvod tri varijable: vjerovatnoće neispunjerenja obveza (eng. PD – Probability of default), gubitka u slučaju neispunjerenja obveza (eng. LGD – Loss Given Default) i izloženosti (eng. EAD – Exposure at Default), koji se definiraju kako slijedi:

- Vjerovatnoća neispunjerenja obveza (PD) predstavlja procjenu vjerovatnoće da emitent neće biti u mogućnosti da ispunji svoje obveze po osnovi duga. Vrši se obračun 12-mjesečnih i cjeloživotnih vrijednosti PD-a. Kalkulacija vjerovatnoće defaulta u 2018. godini zasniva se na tržišnim cijenama CDS ugovora ili na osnovi ekspertske procjene.
- Gubitak u slučaju neispunjerenja obveza (LGD) predstavlja procjenu procentualne izloženosti emitentu koji se u slučaju defaulta neće moći naplatiti. Za LGD se koristi konstantna vrijednost jednogodišnjeg LGD-a u iznosu od 45% u skladu s članom 161. Uredbe 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26.06.2013. godine (CRR).
- Izloženost (EAD) predstavlja knjigovodstvenu vrijednost finansijskog instrumenta, odnosno knjigovodstveno stanje na dan početnog priznavanja odnosno na datum izvješćivanja.

Za ocjenu umanjenja vrijednosti, prema MSFI 9, koriste se individualni i kolektivni pristup.

U skladu sa MSFI 9, Banka izračunava očekivane kreditne gubitke finansijskog instrumenta na način koji odražava objektivni i vjerovatnoćom ponderirani iznos koji se određuje evaluiranjem niza mogućih ishoda/scenarija. Iz tog razloga, za individualni pristup ocjeni umanjenja vrijednosti Banka koristi ocjenu kroz tri različita scenarija.

Pri mjerenu očekivanih kreditnih gubitaka Banka nije dužna odrediti svaki mogući scenario. Međutim, dužna je uzeti u obzir rizik ili vjerovatnoću nastanka kreditnog gubitka na način koji odražava vjerovatnoću nastanka kreditnog gubitka i vjerovatnoću izostanka kreditnog gubitka, čak i ako je vjerovatnoća nastanka kreditnog gubitka vrlo mala.

Iznos umanjenja vrijednosti za izloženosti koje su predmet individualne procjene se računa kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti finansijskog instrumenta i vjerovatnoćom ponderirane sadašnje vrijednosti procijenjenih novčanih tokova, diskontirane efektivnom kamatnom stopom. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontiraju budući novčani tokovi tijekom očekivanog razdoblja trajanja finansijskih sredstava ili obveza (ili, prema potrebi, tijekom kraćeg razdoblja) na njegovu sadašnju vrijednost.

S obzirom na strukturu i klasifikaciju portfelja, Banka će svaku izloženost za koju se ustvrdi objektivno umanjenje vrijednosti, odnosno status neispunjerenja obveza, promatrati kao individualno značajnu izloženost i primjenjivati individualnu procjenu.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.1. Kreditni rizik (nastavak)

Za potrebe određivanja značajnog povećanja kreditnog rizika i priznavanja rezerviranja za umanjenje vrijednosti na kolektivnoj osnovi, finansijski instrumenti se mogu svrstati u skupine, i to na temelju zajedničkih karakteristika kreditnog rizika, kako bi se omogućila lakša sprovedba analize radi pravodobnog utvrđivanja značajnog povećanja kreditnog rizika.

Izračunavanje umanjenja vrijednosti za finansijske instrumente na kolektivnoj osnovi se kod izloženosti klasificiranih u Fazu 1 vrši na 12-mjesečnoj razini, dok se za izloženosti klasificirane u Fazu 2 izračunava cijeloživotni kreditni gubitak.

Uključivanje budućih (eng. forward-looking) informacija

Prema zahtjevima MSFI 9, cilj umanjenja vrijednosti je prznati očekivane kreditne gubitke na cijeloživotnom razdoblju za finansijske instrumente kod kojih je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicijalno procijenjene rizike, bez obzira da li se procjena radi na individualnoj ili kolektivnoj osnovi, uzimajući u obzir sve razumne i potkrijepljene informacije uključujući i one koje se odnose na budućnost.

U skladu sa navedenim, uključivanje budućih informacija u izračunavanje očekivanih gubitaka vrši se prilagođavanjem vjerovatnoće gubitka.

S obzirom da Banka u svom portfelju ima finansijske instrumente od izdavatelja različitih i po strukturi (npr. vlade i komercijalne banke), kao i zemljopisnoj rasprostranjenosti, s ciljem uključivanja budućih (forward-looking) informacija pri izračunavanju očekivanih kreditnih gubitaka, Banka se oslanja na predviđanja promjene rejtinga (eng. outlook) za pojedine instrumente (izdavatelje) koje ima u portfelju, i to na način da inkorporira predviđanje smjera kretanja rejtinga na izračunanoj vjerovatnoći gubitka: pozitivno, stabilno ili negativno predviđanje.

32.1.1. Izloženost kreditnom riziku

U primjeni od 1. siječnja 2018. godine

Klase finansijskih instrumenta po kojima je Banka najviše izložena kreditnom riziku su depoziti kod inozemnih banaka i dužnički instrumenti koji se mjeru po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Slijedeća tablica prikazuje usklađivanje između početnog i zaključnog stanja ispravke vrijednosti za finansijsku imovinu u 2018. godini:

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.1. Kreditni rizik (nastavak)

32.1.1. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U tisućama KM

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
1. Dužnički instrumenti po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
Na dan 1. siječnja	4.290	-	-	4.290
Povećanja zbog promjene kreditnog rizika	22.423	-	-	22.423
Smanjenja zbog promjene kreditnog rizika	(13.841)	-	-	(13.841)
Smanjenja zbog dospjelih instrumenata	(1.281)	-	-	(1.281)
<i>Neto povećanje tijekom godine</i>	<i>7.301</i>	-	-	<i>7.301</i>
Smanjenja zbog prodanih instrumenata	(2.598)	-	-	(2.598)
Na dan 31. prosinca	8.993	-	-	8.993
2. Depoziti kod inozemnih banaka				
Na dan 1. siječnja	1.635	-	-	1.635
Povećanja zbog promjene kreditnog rizika	10.165	-	-	10.165
Smanjenja zbog promjene kreditnog rizika	(5.202)	-	-	(5.202)
Smanjenja zbog prestanaka priznavanja oročenih depozita	(4.063)	-	-	(4.063)
Na dan 31. prosinca	2.535	-	-	2.535
3. Specijalna prava vučenja u MMF-u				
Na dan 1. siječnja	-	-	-	-
Povećanja zbog promjene kreditnog rizika	3	-	-	3
Smanjenja zbog promjene kreditnog rizika	(3)	-	-	(3)
Na dan 31. prosinca	-	-	-	-
4. Ostala finansijska imovina				
Na dan 1. siječnja	30	-	600	630
Povećanja zbog promjene kreditnog rizika	39	-	-	39
Smanjenja zbog promjene kreditnog rizika	(64)	-	-	(64)
Na dan 31. prosinca	5	-	600	605
Ukupno početno stanje na dan 1. siječnja	5.955	-	600	6.555
Ukupno zaključno stanje na dan 31. prosinca	11.533	-	600	12.133

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.1. Kreditni rizik (nastavak)

32.1.1. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Neto povećanje ispravke vrijednosti za depozite kod inozemnih banaka u iznosu od 900 tisuća KM proizlazi iz (Bilješka 16):

- neto povećanja depozita u tijeku godine u iznosu od 215.333 tisuća KM jer je početno stanje bruto knjigovodstvene vrijednosti depozita kod inozemnih banaka na dan 1. siječnja 2018. godine iznosilo 2.698.650 tisuća KM, a zaključno stanje depozita kod inozemnih banaka na dan 31. prosinca 2018. godine 2.913.983 tisuća KM,
- povećanja vjerojatnoće defaulta depozita kod inozemnih banaka (prosječna vjerojatnoća defaulta porasla je sa 0,13% na dan 1. siječnja na 0,19% na dan 31. prosinca).

Neto povećanje rezerviranja za očekivane kreditne rizike po osnovi dužničkih instrumenata koji se mijere po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u iznosu od 4.703 tisuće KM proizlazi iz (Bilješka 16):

- povećanja kao rezultat neto kupovina dužničkih vrijednosnih papira tijekom godine u iznosu od 3.113.090 tisuća KM
- smanjenja kao rezultat dospijeća vrijednosnih papira, uključujući dospijeća kupona u iznosu od 2.383.839 tisuća KM,
- povećanja kao rezultat povećanja vjerojatnoće defaulta dužničkih instrumenata (prosječna vjerojatnoća defaulta porasla je sa 0,13 % na dan 1. siječnja na 0,24% na dan 31. prosinca).

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.1. Kreditni rizik (nastavak)

32.1.2. Koncentracija kreditnog rizika

a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijski instrumenti koji su predmet umanjenja

Sljedeća tablica prikazuje maksimalnu izloženost finansijske imovine Banke kreditnom riziku, analiziranu po klasama finansijskih instrumenata za koje se očekivani kreditni gubici računaju i priznaju.

U tisućama KM	2018.			2017.	
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Ukupno
Klase finansijskih instrumenata					
Strana valuta u gotovini					
Bruto knjigovodstvena vrijednost	274.099	-	-	274.099	236.402
Ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	274.099	-	-	274.099	236.402
Depoziti kod inozemnih banaka					
Bruto knjigovodstvena vrijednost	2.913.983	-	-	2.913.983	2.698.650
Ispravka vrijednosti	(2.535)	-	-	(2.535)	-
Knjigovodstvena vrijednost	2.911.448	-	-	2.911.448	2.698.650
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	-	-	6.202.071
Dužnički instrumenti po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit					
Bruto knjigovodstvena vrijednost	8.225.439	-	-	8.225.439	-
Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke (priznani u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti)	(8.993)	-	-	(8.993)	-
Knjigovodstvena vrijednost	8.225.439	-	-	8.225.439	-
Specijalna prava vučenja u MMF-u					
Bruto knjigovodstvena vrijednost	2.236	-	-	2.236	1.531
Ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	2.236	-	-	2.236	1.531
Ulaganja koja se drže do dospijeća	-	-	-	-	1.214.062
Ostala finansijska imovina					
Bruto knjigovodstvena vrijednost	2.693	-	600	3.293	3.328
Ispravka vrijednosti	(5)	-	(600)	(605)	(600)
Knjigovodstvena vrijednost	2.688	-	-	2.688	2.728

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.1. Kreditni rizik (nastavak)

32.1.2. Koncentracija kreditnog rizika

Kako je objašnjeno u Bilješci 16, rezerviranja za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ne umanjuju njihovu bruto knjigovodstvenu vrijednost i priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

b) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijski instrumenti koji nisu predmet umanjenja

U tisućama KM	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
Knjigovodstvena vrijednost		
Monetarno zlato	209.996	203.908
Ostala ulaganja	27.813	27.813
UKUPNO	237.809	231.721

Banka ne drži kolaterale i ostala založna sredstva u cilju pokrivanja kreditnog rizika. Na dan 31. prosinca 2018. godine Banka nema imovinu koja je dospjela, a nenaplaćena i ima umanjenu imovinu u iznosu od 600 tisuća KM (Na dan 31. prosinca 2017. godine Banka je imala dospjelo, a nenaplaćeno potraživanje u iznosu od 25 tisuća KM, koje je naplaćeno početkom 2018. godine i umanjenu imovinu u iznosu od 600 tisuća KM).

Pojedinačna koncentracija kreditnog rizika

Ukupni depoziti kod inozemnih banaka sa stanjem na dan 31. prosinca 2018. godine iznose 2.911.448 tisuća KM (2017.: 2.698.650 tisuća KM). Najveći iznos tih sredstava investiran je u jednu inozemnu banku sa pojedinačnom koncentracijom koja prelazi iznos ukupnog kapitala i rezervi Banke (u 2017. godini u jednu inozemnu banku sa pojedinačnom koncentracijom koja prelazi iznos ukupnog kapitala i rezervi Banke).

Pojedinačna koncentracija kreditnog rizika koja prelazi iznos ukupnog kapitala i rezervi Banke:

31. prosinca 2018.			31. prosinca 2017.		
Rejting banke	u tisućama KM	u % ukupnih depozita	Rejting banke	u tisućama KM	u % ukupnih depozita
AAA	1.457.746	50,07%	AAA	993.508	36,81%

Primjenjivo u oba razdoblja

Koncentracija prema kreditnom rejtingu

Sljedeća tablica predstavlja analizu koncentracije kreditnog rizika za finansijsku imovinu Banke na dan 31. prosinca 2018. godine:

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvešća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.1. Kreditni rizik (nastavak)

32.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

U tisućama KM

31. prosinca 2018.

Kreditni rejting	Strana valuta u gotovini	Depoziti kod inozemnih banaka	Dužnički instrumenti po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dubit		Monetarno zlato	Specijalna prava vučenja u MMF-u	Ostala finansijska imovina	Ostala ulaganja	Ukupno
AAA	-	2.414.436	2.072.757		-	-	-	-	4.487.193
AA+	-	-	1.464.686		-	-	-	-	1.464.686
AA	-	78.140	2.211.257		-	-	-	-	2.289.397
AA-	-	-	1.083.041		-	-	-	-	1.083.041
A+	-	-	-		-	-	-	-	-
A	-	408.951	-		-	-	-	-	408.951
A-	-	-	844.614		-	-	-	-	844.614
II ¹	-	1.000	-	209.996	2.236	-	27.813	241.045	
BBB+	-	8.921	-	-	-	-	-	-	8.921
BBB	-	-	549.084	-	-	-	-	-	549.084
Bez rejtinga	274.099	-	-	-	-	-	2.688	-	276.787
UKUPNO	274.099	2.911.448	8.225.439	209.996	2.236	2.688	27.813	11.653.719	

¹ Međunarodne institucije

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA.(NASTAVAK)

32.1. Kreditni rizik (nastavak)

32.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

Sljedeća tablica predstavlja analizu koncentracije kreditnog rizika za finansijsku imovinu Banke na dan 31. prosinca 2017. godine:

U tisućama KM

31. prosinca 2017.

Kreditni rejting	Strana valuta u gotovini	Depoziti kod inozemnih banaka	Specijalna prava vučenja u MMF-u	Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	Monetarno zlato	Ulaganja koja se drže do dospijeća		Ostala ulaganja	Ostala finansijska imovina	Ukupno
						Ostala ulaganja	Ostala finansijska imovina			
AAA	-	1.715.536	-	1.297.302	-	40.402	-	-	-	3.053.240
AA+	-	-	-	986.396	-	341.964	-	-	-	1.328.360
AA	-	78.137	-	1.654.622	-	411.431	-	-	-	2.144.190
AA-	-	97.662	-	976.652	-	203.629	-	-	-	1.277.943
A+	-	-	-	5.964	-	-	-	-	-	5.964
A	-	566.831	-	-	-	-	-	-	-	566.831
A-	-	238.946	-	-	-	-	-	-	-	238.946
II ²	-	1.538	1.531	-	203.908	-	27.813	-	-	234.790
BBB+	-	-	-	728.413	-	-	-	-	-	728.413
BBB	-	-	-	552.722	-	216.636	-	-	-	769.358
Bez rejtinga	236.402	-	-	-	-	-	-	-	2.728	239.130
UKUPNO	236.402	2.698.650	1.531	6.202.071	203.908	1.214.062	27.813	2.728	10.587.165	

---

² Međunarodne institucije

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.1. Kreditni rizik (nastavak)

32.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

Zemljopisna koncentracija rizika finansijske imovine sa izloženošću kreditnom riziku

Sljedeća tablica daje informaciju o izloženosti finansijske imovine Banke kreditnom riziku po knjigovodstvenim vrijednostima, razvrstano po zemljopisnim regijama na 31. prosinca 2018. i 2017. godine. Za potrebe ove objave, Banka je razvrstala izloženosti po regijama na osnovi domicilne zemlje ugovorne strane:

U tisućama KM	EU zemlje	Zemlje nečlanice EU	Bosna i Hercegovina	Ukupno
Strana valuta u gotovini	-	-	274.099	274.099
Depoziti kod inozemnih banaka	2.424.518	486.930		2.911.448
Dužnički instrumenti po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	8.225.439	-	-	8.225.439
Monetarno zlato	-	209.996	-	209.996
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	2.236	-	2.236
Ostala finansijska imovina	-	-	2.688	2.688
Ostala ulaganja	10	27.803	-	27.813
31. prosinca 2018.	10.649.967	726.965	276.787	11.653.719

U tisućama KM	EU zemlje	Zemlje nečlanice EU	Bosna i Hercegovina	Ukupno
Strana valuta u gotovini	-	-	236.402	236.402
Depoziti kod inozemnih banaka	2.170.353	528.297	-	2.698.650
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	1.531	-	1.531
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	6.202.071	-	-	6.202.071
Monetarno zlato	-	203.908	-	203.908
Ulaganja koja se drže do dospijeća	1.214.062	-	-	1.214.062
Ostala ulaganja	10	27.803	-	27.813
Ostala finansijska imovina	-	-	2.728	2.728
31. prosinca 2017	9.586.496	761.539	239.130	10.587.165

32. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.2. Tržišni rizik

Banka prati i upravlja valutnim i kamatnim rizikom kao osnovnim tržišnim rizicima. Valutni rizik je rizik pada vrijednosti finansijskih instrumenata denominiranih u stranoj valuti uslijed promjene deviznih tečajeva. Kamatni rizik je rizik pada tržišne vrijednosti finansijskih instrumenata uslijed nepovoljnih kretanja kamatnih stopa. Upravljanje tržišnim rizicima se vrši postavljanjem kvantitativnih ograničenja za izloženost valutnom riziku koja je prihvatljiva za Banku i prate se na dnevnoj osnovi. Cilj upravljanja tržišnim rizicima jeste kontrola i upravljanje rizicima u okviru prihvatljivih parametara, kako bi se optimizirao povrat.

U svrhu kvantifikacije efekata tržišnog rizika na vrijednost deviznih rezervi, od 2017. godine, Banka koristi koncept „vrijednosti pod rizikom“ (VaR). Vrijednost pod rizikom predstavlja statističku metodologiju pomoći koje se procjenjuje maksimalna promjena vrijednosti deviznih rezervi uslijed promjene cijene finansijskih instrumenata i promjene deviznih tečajeva uz određeni stupanj pouzdanosti za određeno vremensko razdoblje. Banka pri obračunu VaR primjenjuje razinu pouzdanosti od 99% za vremenski interval od deset dana, kao što je preporučeno standardom Basel II.

Promjene cijena instrumenata i promjene deviznih tečajeva su bazirani na povijesnim promjenama cijena i promjenama deviznih tečajeva za instrumente i valute koje čine devizne rezerve na kraju mjeseca.

Na dan 31. prosinca 2018. godine, izloženost deviznih rezervi kojima upravlja Banka (VaR uz razinu pouzdanosti 99% za vremenski interval od deset dana) koja uključuje promjene cijena instrumenata i promjene deviznih tečajeva u odnosu na KM iznosi 37.739 tisuća KM (2017.: 36.836 tisuća KM), što predstavlja ekvivalent 0,32% ukupne finansijske imovine (2017.: 0,35% ukupne finansijske imovine). VaR proističe od promjene cijena instrumenata u koje su investirana sredstva deviznih rezervi, uključujući promjene eurske tržišne cijene zlata. Na dan 31. prosinca 2018. godine nema oročenih depozita niti ulaganja denominiranih u neeuropskim valutama, tako da Banka nema izloženosti valutnom riziku (2017: valutni rizik proističe od promjene deviznih tečajeva u istom razdoblju, na diverzificiranoj osnovi i sa uključenim promjenama dolarske tržišne cijene zlata).

U tisućama KM	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
Valutni rizik	-	9.702
Kamatni rizik	37.739	27.134
Ukupno VaR	37.739	36.836

32.2.1. Devizni rizik

Banka je izložena deviznom riziku kroz transakcije u stranim valutama. Ovo je rizik od promjene vrijednosti finansijskih instrumenata uslijed promjena u deviznim tečajevima. Izloženost deviznom riziku proizlazi iz aktivnosti vezanih za depozite i investicije.

Upravljanje i kontrolu deviznog rizika Banka osigurava strogim poštivanjem odredbi Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine i Investicijskih smjernica Banke.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.2.1. Devizni rizik (nastavak)

Navedenim aktima su točno definirani limiti držanja aktive i pasive u svakoj stranoj valuti. Najveći dio novčane aktive drži se u EUR, a maksimalan iznos koji se može držati u drugim konvertibilnim valutama podložnim promjenama tržišnog tečaja ne smije prelaziti 50% ukupnog iznosa kapitala i rezervi Banke.

Banka je imala sljedeću deviznu poziciju na dan 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017. godine:

31. prosinca 2018.

U tisućama KM	EUR	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Strana valuta u gotovini	274.025	20	54	-	274.099
Depoziti kod inozemnih banaka	2.904.946	2.763	3.739	-	2.911.448
Dužnički instrumenti koji se mjere po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	8.225.439	-	-	-	8.225.439
Monetarno zlato	209.996	-	-	-	209.996
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-	2.236	-	2.236
Ostala finansijska imovina	22	-	-	2.666	2.688
Ostala ulaganja	10	-	-	27.803	27.813
Ukupno finansijska imovina	11.614.438	2.783	6.029	30.469	11.653.719
Gotov novac u optjecaju	-	-	-	4.750.614	4.750.614
Depoziti banaka	-	-	-	5.523.290	5.523.290
Depoziti Vlade i ostalih deponenata	-	-	-	709.367	709.367
Ostale finansijske obvezne	586	13	-	2.294	2.893
Ukupno finansijske obvezne	586	13	-	10.985.565	10.986.164
NETO DEVIZNA POZICIJA	11.613.852	2.770	6.029	(10.955.096)	667.555

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.2. Tržišni rizik (nastavak)

32.2.1. Devizni rizik (nastavak)

31. prosinca 2017.

U tisućama KM	EUR	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Strana valuta u gotovini	236.330	19	53	-	236.402
Depoziti kod inozemnih banaka	2.693.220	2.921	2.509	-	2.698.650
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-	1.531	-	1.531
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	6.202.071	-	-	-	6.202.071
Monetarno zlato	-	203.908	-	-	203.908
Ulaganja koja se drže do dospijeća	1.214.062	-	-	-	1.214.062
Ostala ulaganja	10	-	-	27.803	27.813
Ostala finansijska imovina	81	-	-	2.647	2.728
Ukupno finansijska imovina	10.345.774	206.848	4.093	30.450	10.587.165
Gotov novac u optjecaju	-	-	-	4.319.360	4.319.360
Depoziti banaka	-	-	-	5.033.065	5.033.065
Depoziti Vlade i ostalih deponenata	-	-	-	624.708	624.708
Ostale finansijske obveze	902	3	-	9.605	10.510
Ukupno finansijske obveze	902	3	-	9.986.738	9.987.643
NETO DEVIZNA POZICIJA	10.344.872	206.845	4.093	(9.956.288)	599.522

Banka nije izložena riziku promjene tečaja EUR zbog aranžmana valutnog odbora čime je konvertibilna marka vezana za EUR po tečaju 1 EUR : 1,95583 KM.

32.2.2. Kamatni rizik

Izloženost Banke tržišnom riziku promjena u kamatnim stopama je koncentrirana u investicijskom portfelju. Poslovanje Banke je podložno riziku promjene kamatnih stopa utoliko što kamatonosna imovina i obveze dospijevaju ili se kamata mijenja u različitim razdobljima ili u različitim iznosima.

Banka je izložena kamatnom riziku prilikom investiranja deviznih rezervi. Banka upravlja investicijskim portfeljom sa ciljem minimiziranja kamatnog rizika. Investicije nose različite kamatne stope, ovisno od razdoblju investiranja, uz maksimalan rok investiranja od jedne godine za depozite i deset godina za vrijednosne papire.

Sljedeća tablica prikazuje izloženost Banke kamatnom riziku na kraju godine.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.2. Tržišni rizik (nastavak)

32.2.2. Kamatni rizik (nastavak)

U tisućama KM	31. prosinca 2018.		Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Beskamatno	Ukupno
	Do 3 mjeseca	mjeseci					
Strana valuta u gotovini	-	-	-	-	-	274.099	274.099
Depoziti kod inozemnih banaka	1.399.725	1.514.118	-	-	(2.395)	2.911.448	
Dužnički instrumenti koji se mjere po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.879.504	6.273.816	-	-	72.119	8.225.439	
Monetarno zlato	-	-	-	-	209.996	209.996	
Specijalna prava vučenja u MMF-u	2.236	-	-	-	-	-	2.236
Ostala finansijska imovina	20	43	59	-	2.566	2.688	
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813	
Ukupno finansijska imovina	3.281.485	7.787.977	59	-	584.198	11.653.719	
Gotov novac u optjecaju	-	-	-	-	4.750.614	4.750.614	
Depoziti banaka	3.037.591	-	-	-	2.485.699	5.523.290	
Depoziti Vlade i ostalih deponenata	-	-	-	-	709.367	709.367	
Ostale finansijske obveze	-	-	-	-	2.893	2.893	
Ukupno finansijske obveze	3.037.591	-	-	-	7.948.573	10.986.164	
KAMATNA NEUSKLAĐENOST	243.894	7.787.977	59	-	(7.364.375)	667.555	

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.2. Tržišni rizik (nastavak)

32.2.2. Kamatni rizik (nastavak)

31. prosinca 2017.

U tisućama KM	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Beskamatno	Ukupno
Strana valuta u gotovini	-	-	-	-	236.402	236.402
Depoziti kod inozemnih banaka	1.824.495	875.735	-	-	(1.580)	2.698.650
Specijalna prava vučenja u MMF-u	1.531	-	-	-	-	1.531
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	1.593.488	4.549.666	-	-	58.917	6.202.071
Monetarno zlato	-	-	-	-	203.908	203.908
Ulaganja koja se drže do dospijeća	112.767	1.093.539	-	-	7.756	1.214.062
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813
Ostala finansijska imovina	33	79	109	15	2.492	2.728
Ukupno finansijska imovina	3.532.314	6.519.019	109	15	535.708	10.587.165
Gotov novac u optjecaju	-	-	-	-	4.319.360	4.319.360
Depoziti banaka	2.550.518	-	-	-	2.482.547	5.033.065
Depoziti Vlade i ostalih deponenata	-	-	-	-	624.708	624.708
Ostale finansijske obveze	-	-	-	-	10.510	10.510
Ukupno finansijske obveze	2.550.518	-	-	-	7.437.125	9.987.643
KAMATNA NEUSKLAĐENOST	981.796	6.519.019	109	15	(6.901.417)	599.522

32.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti se odnosi na moguće poteškoće u brzom likvidiranju dijela imovine, što je moguće u situaciji u kojoj su tržišni uvjeti nepovoljni i također, kada dođe do nepoželjnog kretanja cijena.

Likvidna imovina se definira kao ona imovina čija konverzija u novčana sredstva podrazumijeva minimalne transakcijske troškove i čija je vrijednost najблиža tržišnoj vrijednosti.

S obzirom na obvezu garantiranja konvertibilnosti KM, dnevna likvidnost treba biti osigurana ročnom usklađenošću deviznih rezervi Banke.

Okvir za likvidnost treba da uskladi prognozirane potencijalne potrebe za likvidnošću sa odgovarajućim likvidnim instrumentima. Likvidnost svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta podobnog za investiranje treba da bude razmotrena na odgovarajući način prije nego što se izvrši investiranje u taj instrument.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.3. Rizik likvidnosti (nastavak)

Analiza ročnosti

Ročnost finansijskih obveza Banke na dan 31. prosinca 2018. i 2017. godine prikazana je u tablicama u nastavku na osnovi preostalog ugovornog dospijeća od datuma izvješćivanja.

Gotov novac u opticaju je raspoređen u razdoblje do tri mjeseca.

31. prosinca 2018.

U tisućama KM	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Bez određenog dospijeća		Ukupno
					određenog dospijeća	Ukupno	
Gotov novac u optjecaju	4.750.614	-	-	-	-	4.750.614	
Depoziti banaka	5.523.290	-	-	-	-	5.523.290	
Depoziti Vlade i ostalih deponenata	709.367	-	-	-	-	709.367	
Ostale finansijske obveze	2.893	-	-	-	-	2.893	
UKUPNO FINANCIJSKE OBVEZE	10.986.164					- 10.986.164	

31. prosinca 2017.

U tisućama KM	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Bez određenog dospijeća		Ukupno
					određenog dospijeća	Ukupno	
Gotov novac u optjecaju	4.319.360	-	-	-	-	4.319.360	
Depoziti banaka	5.033.065	-	-	-	-	5.033.065	
Depoziti Vlade i ostalih deponenata	624.708	-	-	-	-	624.708	
Ostale finansijske obveze	3.199	7.311	-	-	-	10.510	
UKUPNO FINANCIJSKE OBVEZE	9.980.332	7.311				- 9.987.643	

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvešća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

33. MJERENJE PRAVIČNE VRJEDNOSTI FINANCIJSKE IMOVINE I FINANCIJSKIH OBVEZA

Procjenjene pravične vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obveza Banke su određene koristeći raspoložive tržišne informacije, ukoliko ih ima, i odgovarajuće metodologije vrednovanja, kako je objašnjeno u Bilješci 2.2.

33.1. Finansijska imovina mjerena po pravičnoj vrijednosti

Sljedeća tablica daje analizu finansijske imovine mjerene po pravičnoj vrijednosti na svaki izvještajni datum po razinama hijerarhije pravične vrijednosti unutar koje je mjereno pravične vrijednosti kategorizirano. Ovi iznosi se baziraju na vrijednostima koje su prikazane u izvješću o finansijskom položaju. U 2018. godini Banka je promijenila razine unutar hijerarhije pravične vrijednosti za dužničke vrijednosne papire i klasificirala ih u Razinu 1 sa Razine 2. Ova promjena nije rezultirala dobitcima ili gubicima po osnovi transfera između razina.

U tisućama KM

31. prosinca 2018.

	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Finansijska imovina mjerena po pravičnoj vrijednosti				
Dužnički instrumenti	8.225.439	-	-	8.225.439
Monetarno zlato	209.996	-	-	209.996
UKUPNO	8.435.435	-	-	8.435.435

U tisućama KM

31. prosinca 2017.

	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Finansijska imovina mjerena po pravičnoj vrijednosti				
Dužnički instrumenti	6.202.071	-	-	6.202.071
Monetarno zlato	203.908	-	-	203.908
UKUPNO	6.405.979	-	-	6.405.979

Finansijska imovina se mjeri po pravičnoj vrijednosti u izvješću o finansijskom položaju koristeći cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu, koje odgovaraju Razini 1 hijerarhije na izvještajne datume.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

33. MJERENJE PRAVIČNE VRJEDNOSTI FINANCIJSKE IMOVINE I FINANCIJSKIH OBVEZA (NASTAVAK)

33.2. Finansijska imovina i finansijske obveze koji se ne mjere po pravičnoj vrijednosti

U tisućama KM

31. prosinca 2018.

	Knjigovodstvena vrijednost	Pravična vrijednost
Finansijska imovina		
<i>Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku:</i>		
Strana valuta u gotovini	274.099	274.099
Depoziti kod inozemnih banaka	2.911.448	2.904.460
Specijalna prava vučenja u MMF-u	2.236	2.236
Ostala finansijska imovina	2.688	2.688
<i>Ostala ulaganja</i>	27.813	27.813
Ukupno	3.218.284	3.211.296

Finansijske obveze

Finansijske obveze koje se mjeri po amortiziranom trošku:

Gotov novac u optjecaju	4.750.614	4.750.614
Depoziti banaka	5.523.290	5.512.943
Depoziti Vlade i ostalih deponenata	709.367	708.038
Ostale finansijske obveze	2.893	2.893
Ukupno	10.986.164	10.974.488

U tisućama KM

31. prosinca 2017.

Finansijska imovina

	Knjigovodstvena vrijednost	Pravična vrijednost
<i>Zajmovi i potraživanja</i>		
- Strana valuta u gotovini	236.402	236.402
- Depoziti kod inozemnih banaka	2.698.650	2.690.797
- Specijalna prava vučenja u MMF-u	1.531	1.531
<i>Ulaganja koja se drže do dospijeća</i>		
- Ulaganja koja se drže do dospijeća	1.214.062	1.264.030
- Ostala finansijska imovina	2.728	2.728
<i>Ostala ulaganja</i>	27.813	27.813
Ukupno	4.181.186	4.223.301

Finansijske obveze

Finansijske obveze po amortiziranom trošku:

- Gotov novac u optjecaju	4.319.360	4.319.360
- Depoziti banaka	5.033.065	5.021.274
- Depoziti Vlade i ostalih deponenata	624.708	623.244
- Ostale finansijske obveze	10.510	10.510
Ukupno	9.987.643	9.974.388

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

33. MJERENJE PRAVIČNE VRJEDNOSTI FINANCIJSKE IMOVINE I FINANCIJSKIH OBVEZA (NASTAVAK)

33.2. Finansijska imovina i finansijske obveze koji se ne mjere po pravičnoj vrijednosti (nastavak)

Uprava smatra da knjigovodstvene vrijednosti strane valute u gotovini, specijalnih prava vučenja u MMF-u, ostale finansijske imovine, gotovog novca u optjecaju i ostalih finansijskih obveza priznane u finansijskim izvješćima odgovoraju njihovoj tržišnoj vrijednosti.

Na datume izvješćivanja, pravična vrijednost finansijske imovine i finansijskih obveza koji se ne mjere po pravičnoj vrijednosti uključena je u kategoriju Razine 2, a utvrđena je u skladu s općeprihvaćenim modelima procjenjivanja baziranim na analizi diskontiranog novčanog toka, sa diskontnom stopom kao najznačajnijim ulaznim podatkom, a koja odražava kreditni rizik ugovorne strane. Banka koristi diskontnu stopu koja predstavlja ponderirani prosjek kamatnih stopa na depozite pravnih osoba, za cijelo bankarsko tržište u BiH.

Do 31. prosinca 2017. godine, vlasnički vrijednosni papiri Banke u iznosu od 27.813 tisuća KM su bili klasificirani kao raspoloživi za prodaju i mjereni po trošku zbog toga što se njihova pravična vrijednost nije mogla pouzdano ustvrditi. Prilikom primjene MSFI 9, ovi vrijednosni papiri su određeni da se mjere po pravičnoj vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Vlasnički instrumenti Banke ne mogu se otkupiti niti prenijeti i ne postoji aktivno tržište za njih, stoga Banka smatra da njihova knjigovodstvena vrijednost odgovara pravičnoj vrijednosti i potpada pod Razinu 3 kategoriju na datume izvješćivanja (Pogledati Bilješku 21).

34. IZVANBILANČNE STAVKE

Banka vodi određene račune u stranim valutama vezane uz sporazume između vlada Bosne i Hercegovine i inozemnih vlada i finansijskih organizacija. Kako ovi računi nisu niti aktiva niti pasiva Banke, oni nisu uključeni u izvješće o finansijskom položaju Banke.

Također, izvanbilančne stavke sadrže devizne račune državnih institucija i agencija, kao i komercijalnih banaka, za koje Banka djeluje kao agent.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

34. IZVANBILANČNE (NASTAVAK)

Izvanbilančne stavke se sastoje od:

U tisućama KM	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
Depoziti USAID-a	3.042	2.825
Depoziti nerezidenata	3.042	2.825
Depoziti Vijeća ministara BiH:	30.964	28.785
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH na osnovi sukcesije</i>	44	41
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH – servisiranje vanjskog duga BiH</i>	9.227	12.977
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH – proračun institucija BiH</i>	1.543	758
<i>Ostali depoziti Vijeća ministara BiH</i>	20.150	15.009
Depoziti ostalih rezidenata:	4.048	9.922
<i>Depoziti – mirovine iz Njemačke</i>	12	247
<i>Depozitni računi banaka</i>	4.036	9.675
Depoziti rezidenata	35.012	38.707
Investicije vezane za vrijednosne papire - Agencija za osiguranje depozita BiH	37.499	2.034
Investicije rezidenata vezane za vrijednosne papire	37.499	2.034
UKUPNO	75.553	43.566

Depoziti USAID-a

Na osnovi Ugovora o finansijskoj pomoći između Bosne i Hercegovine i Sjedinjenih Američkih Država za financiranje rekonstrukcije, otvoreni su posebni kamatonosni računi. Banka za navedene račune ne obračunava kamate i provizije.

Investicije rezidenata vezane za vrijednosne papire

Banka je omogućila Agenciji za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine da investira u vrijednosne papire otvarajući račune (gotovinski račun i račun za vrijednosne papire) koji glase na Banku i Agenciju za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine. Sve transakcije na ovim računima odvijaju se između Agencije za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine i asset managera. Banka za navedene račune ne obračunava kamate.

Članstvo Bosne i Hercegovine u MMF-u

U skladu sa sporazumima između Bosne i Hercegovine i MMF-a potpisanim u prosincu 2002. godine, Banka je određena za fiskalnog agenta i depozitara za članstvo Bosne i Hercegovine u MMF-u. Uloga Banke kao fiskalnog agenta je specifična zbog aranžmana valutnog odbora. Banka djeluje u ime Bosne i Hercegovine u njezinim odnosima sa MMF-om, ali nema nikakvu odgovornost za sredstva i obveze vezane uz članstvo.

Banka drži račun specijalnih prava vučenja u MMF-u, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 u izvješću o finansijskom položaju. Banka također osigurava usluge čuvanja vrijednosnih papira Bosne i Hercegovine izdanih za pokriće članstva u MMF-u i za reotkop obveza, a koji su evidentirani u izvanbilančnoj evidenciji.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

34. IZVANBILANČNE STAVKE (NASTAVAK)

Specijalna prava vučenja u MMF-u su sredstva po viđenju denominirana u SDR-u na računu otvorenom kod MMF-a za Bosnu i Hercegovinu. Banka drži SDR-ove kao dio svoje funkcije upravljanja deviznim rezervama. Ova sredstva su kamatonosna za Banku. Na dan 31. prosinca 2018. godine specijalna prava vučenja u MMF-u uključuje obračunana kamatu u iznosu od 4 tisuće KM (31. prosinca 2017.: obračunana kamata je iznosila 2 tisuće KM).

MMF-ov račun broj 1 je račun MMF-a u Banci koji se koristi za transakcije sa MMF-om vezane za korištenje i otplatu MMF-ovih kredita. MMF-ov račun broj 2 je račun MMF-a u Banci koji koristi MMF za račune i administrativne isplate u KM na teritoriji Bosne i Hercegovine. Ovi računi su dio obveza Banke i iskazani su u KM.

Stanje na računu kvote je specifična vrsta imovine koja predstavlja uplatu za članstvo Bosne i Hercegovine u MMF-u i koja je denominirana u SDR-u. Kvota predstavlja glasačko pravo Bosne i Hercegovine u MMF-u, ograničenja za pristup finansijskim izvorima MMF-a i udio Bosne i Hercegovine u alokaciji SDR-a, koja su obračunska jedinica MMF-a.

Vrijednosne papire izdaje Ministarstvo financija i trezora BiH i one se zamjenjuju za KM. Ovi vrijednosni papiri su unovčivi na zahtjev MMF-a.

Alokacija SDR-a je također kamatonosna. Ministarstvo financija i trezora BiH plaća kamatu na alokaciju SDR-a.

Banka koristi neto metod u prikazivanju finansijske pozicije Bosne i Hercegovine u MMF-u, što je prikazano u nastavku:

U tisućama KM

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
Kvota	629.809	615.924
Specijalna prava vučenja u MMF-u	2.236	1.531
UKUPNO AKTIVA	632.045	617.455
MMF-ov račun br. 1	1.575	1.540
MMF-ov račun br. 2	53	53
Vrijednosni papiri	1.042.166	1.205.738
Alokacija SDR	382.080	1.898
Obračunana kamata na alokaciju SDR	685	373.656
Računi plativih troškova	1.601	447
UKUPNO PASIVA	1.428.160	1.583.332
NETO POZICIJA BiH U MMF-u	796.115	965.877

34. IZVANBILANČNE STAVKE (NASTAVAK)

Kvota Bosne i Hercegovine u MMF-u iznosi 265.200 tisuća SDR na datume izvješćivanja. Kvota ne donosi kamatu.

Račun vrijednosnih papira, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 predmetom su valutnog usklađivanja uvijek kada se valuta koristi u finansijskim transakcijama između MMF-a i Bosne i Hercegovine. Najmanje jednom godišnje, na kraju MMF-ove finansijske godine (30. travnja), sva držanja valuta u MMF-u se ponovo vrednuju po važećem tečaju SDR-a. Ova vrijednosna prilagođavanja uključena su u prikazanim stanjima računa.

U 2018. godini Banci je doznačena druga tranša po osnovi Proširenog aranžmana (Extended Fund Facility – „EFF“) sa MMF-om u iznosu od 145.829 tisuća KM (protuvrijednost 63.413 tisuća SDR). Nakon uvećanja navedenog iznosa za refundiranje MMF-ovih naknada za osiguranje sredstava i umanjeno za MMF-ovu naknadu za usluge, ukupan iznos za raspodjelu je bio 145.822 tisuće KM i raspoređen prema propisanom omjeru.

35. DOMAĆI PLATNI SUSTAV I SUSTAV ZA PORAVNANJA

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, Banka je odgovorna za uspostavljanje i održavanje domaćeg platnog sustava i sustava za poravnanje. Od siječnja 2001. godine, Banka je uspostavila dva sustava poravnania u cilju osiguranja efikasnog poravnania domaćih međubankarskih platnih transakcija: sustav bruto poravnania u realnom vremenu („BPRV“) i žirokliring („ŽK“).

Kreditni rizik

BPRV sustav omogućava sudionicima tj. Banci i licenciranim komercijalnim bankama da vrše pojedinačna i trenutna poravnanja platnih naloga odobravajući i zadužujući račun za poravnanje u domaćoj valuti otvoren kod Banke. Kroz ŽK sistem Banka osigurava kliring usluge koje proističu po osnovi izvršavanja platnih naloga po principu multilateralnog klirkinga.

Svaki sudionik platnih sustava je dužan da prije poravnanja platnih naloga osigurana sredstva na računu za poravnanje otvorenom kod Banke i mora zadovoljavati određene tehničke zahtjeve.

U skladu sa ulogom Banke kako je definirano Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, Banka ne smije na bilo koji način kreditirati sudionike BPRV i ŽK sistema s ciljem osiguranja likvidnosti u sustavu na bilo koji način.

Operativni rizik

U cilju minimiziranja operativnog rizika unutar domaćeg platnog sustava i sustava za poravnanje, izdana su Operativna pravila za BPRV i ŽK sustave koja određuju minimalne standarde sigurnosti za funkcioniranje sustava.

Važeći sigurnosni ciljevi, politike i procedure imaju svrhu da osiguraju sigurnosne mjere i karakteristike. Kompjuterski sustavi i mreže funkcioniraju u skladu sa uspostavljenim ciljevima i politikama. Sigurnosni ciljevi i politike se periodično pregledavaju. Od svakog pojedinog sudionika se također zahtijeva da posjeduje određene sigurnosne mjere i kontrole za izvršavanja plaćanja.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

35. DOMAĆI PLATNI SUSTAV I SUSTAV ZA PORAVNANJA (NASTAVAK)

Banka je definirala sljedeće procedure za poravnanja u slučaju nepredviđenih situacija:

- **Planovi i mjere za nepredviđene situacije:** u slučaju prekida u redovnom funkcioniranju platnog sustava i sustava za poravnanje ili nekog drugog nepredviđenog događaja, Banka je definirala mjere za nepredviđene situacije kako bi osigurala kontinuitet u funkcioniranju pouzdanih, ispravnih i zakonitih platnih transakcija u platnom sustavu i sustavu za poravnanje.
- **Rezervna lokacija:** Banka je osim primarne lokacije za platne sustave (BPRV, ŽK i SWIFT), na kojoj postoji redundantni sustavi (u slučaju pada jednog, prelazi se na drugi sustav na primarnoj lokaciji), uspostavila i funkcionalan DR (Disaster Recovery) sustav na lokaciji Glavne banke Republike Srpske Centralne banke Bosne i Hercegovine Banja Luka.

Uprava Banke smatra da sustav posjeduje dovoljan kapacitet za održavanje pouzdanog operativnog rada.

36. DOGAĐAJI POSLIJE DATUMA IZVJEŠĆIVANJA

Banka je izmijenila metodologiju obračuna vjerovatnoće neispunjena obveza koja se od 1. siječnja 2019. godine zasniva na tranzicijskim matricama. Banka koristi korporativne tranzicijske matrice za procjenu vjerovatnoće neispunjena obveza inozemnih komercijalnih banaka, dok za izloženost prema inozemnim državama (inozemnim središnjim bankama i vladama) Banka koristi tranzicijske matrice država. Na dan 31. prosinca 2018. godine ukupan iznos rezerviranja za očekivane kreditne gubitke iznosio je 12.133 tisuće KM. Promjena računovodstvene procjene rezultirala je priznavanjem smanjenja rezerviranja za očekivane kreditne gubitke u ukupnom iznosu od 9.821 tisuću KM u dobit ili gubitak u siječnju 2019. godine.

Izuvez navedene objave, u razdoblju između 31. prosinca 2018. godine i datuma izdavanja ovih finansijskih izvješća nije bilo događaja koji bi zahtjevali usklađivanje ili koji su značajni, ali ne zahtijevaju usklađivanje.